Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 67 (14087) | 1973 оной мартын 21, среда | Сэн 2 мүнгэн

ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ, ЭМХИДХЭГШЭ

Мастер үйлэдбэрние эмхидхэгшэ, хүдэлмэришэдые хү-[мүү]жүүлэгшэ гэжэ нэрлэгдэдэг. Тэрэнэй дүүргэдэг үүргэ, [...]лга харюусалгатайшье, хүндэтэйшье. Сэхэ үйлэдбэри [...]эрэ, хүдэлмэришэдэй гүн дунда ажалладаг тула түсэбэй [...]үргэлтын түлөө сэхэ харюусалгатай, даажа абаһан уча-[...], халаанай хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлжэ, ударида-[...] абаха уялгатай гээшэ.

Техническэ дэбжэлтэ түйлаха, үйлэдбэрние эмхидхэн [...]эрилгые нарижуулан һайжаруулха гэһэн партиин [XX]IV съездын табиһан зорилго бодото дээрэнь бэелүүлхэ [...]эргэ мастернуудай үүргэ, харюусалга улам дээшэлээ. [М]үнөө үеын орёо үйлэдбэри зүбөөр эмхидхэхэ, хүтэлбэ-[...]лгынь нугархай һайн болгохо, техническэ дэбжэлтэ [...]лаха асуудал шиидхэхэтэй хамта, бии байгаа техникые [...]эсэтэйгээр ашаглаха, хүдэлмэришэдые участогтаа [...]өөр хубаарилан табиха даабари мастерта даалгагдана.

[А]лишье предприяти, фабрика, завод гү, али барилгын [органи]зации абажа хараа һаа, эгээл шиидхэхы, эгээл ну-[...]ы хүсэн мастернууд байха юм. Тэдэнэр техническэ [интел]лигенциин эгээл олон тоото отряд, дунда шатын хү-[тэл]бэрилхы тушаалтад болоно. Участок, халаануудые даа-[жа] байһан эдэ тушаалтадай олонхинь дээдэ мэргэжэлтэй, [...]шхай бэлэдхэлтэй. Тинмэһээ мүнөө үеын эрилтэдэ ха-[...]усамаар үйлэдбэреэ эмхидхэхэ, коллективүүдээ удари-[...]а, урдаа табигдаһан зорилгонуудаа шиидхэжэ шадаха [...].

Республикымнай промышленна предприятинуудай олон [...] мастернуудай диилэнхи олонхинь үйлэдбэрние эм-[хидх]эгшэ, хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлэгшэ гэһэн нэрэдээ [...]өөр ажаллана.

Георгий Павлович Шаманский городой үнинэй, дүй [дүршэ]лтэй мастернуудай нэгэн. Олон жэлэй туршада [«Эле]ктромашина» заводто ажаллажа, үйлэдбэриин нэгэ [...]ала участок даажа ябана. Тэрэ үйлэдбэриин мүнөө [...] эрилтэтэй тааруулан участогай ажал эмхидхэнэ. 35 [...]өө бүридэһэн энэ участок социалис мүрысөөндэ ходо [...]илэжэ, түрүү һууринуудай нэгые батаар эзэлжэ яба-[на]. Участогай ажал зүбөөр эмхидхэжэ, хүн бүхэндэ даа-[...]нень хубаарилжа үгөөд, ажалыень хинан шалгажа [...]һаа гадна, нүхэр Шаманский хүдэлмэришэдые үй[лэ]дбэридөө эзэн ёһоор хандахыень хүмүүжүүлдэг.

[У]частогай коллектив салин хүлһэ үлүү ехээр гарга-[...]гүй, материал, түүхэй эд гамтайгаар хэрэглэхэ, [...] шанартай продукци бүтээхэ гэжэ оролдоно. Тинхэ-[...] хамта экономико шудалдаг, тооложо һурадаг. Голодо [...]гаргахада үйлэдбэридэ ямар хохидол хэгдэнэб гэжэ [...] мэдэдэг. Участок үйлэдбэриин түсэб амжалтатай-[...] дүүргэхэтэй хамта, экономическа талаараа һайн үрэ [...]түйладаг болоо. Нүхэр Шаманскиин даадаг коллектив [СС]Р-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ [амж]алта түйлаһанайнгаа түлөө Улаан-Үдын Советскэ рай-[...] «эрхим мастерска участок» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүр-[...] юм.

[Эн]э заводой мастернууд Анна Андреевна Бусавиковагай, [...]р Гаврилович Брянскиин, Григорий Ахмедшинэй, [...] дүй дүршэлтэй үшөө хэдэн олон мастернуудай даа-[даг] участогуудай дунда табан жэлэй шиидхэхы жэлэй [...]ые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис [мүры]сөөн үргэнөөр дэлгэрээ.

[Үй]лэдбэреэ һайн мэдэхэ болоһон, экономико шудалдаг, [...]ай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин өөрын үные [...]аруулха онол арга бэдэрэн хэрэглэдэг мастернууд [...]даа амжалта түйлана. Тиимэһээ тэдэнэй мэргэжэл [...]бари, политическэ, техническэ болон юрын бэлэдхэ-[лые]нь улам дээшэлүүлхэ, экономическа һуралсалда ха-[баад]уулха, үүргэ, харюусалгыень бүри ехэ болгохо гээшэ [...] шухала юм.

[...]онхи томо предприятинуудта дунда шатын хүтэлбэ-[...] эдэ тушаалтадай дунда саг үргэлжын хүдэлмэри [...]агдана. Авиазаводто, Онохойн модоной комбинадта, [локом]отив-вагон заһабарилгын, «Электромашина», «Те-[плоп]рибор» заводуудта, бусад зарим предприятинуудта [маст]ерай үүргэ, харюусалга дээшэлүүлхэ талаар ехэ юу-[...] хэгдэнэ. «Мастер болон бригадануудай эрхэ ба уял-[гы]н тэһэн тусхай дүрим Онохойн модоной комбинадта ба-[тала]н абтаа. Хүдэлмэришэдые ажалда абаха, ажалһаань [сө]елхэ, нэгэ газарһаа нүгөөдэ газарта эльгээхэ эрхэ [...]дэ олгогдоо. Мүн мастерай фонд байгуулагданхай. [...]участогайнгаа коллективэй зүбшөөлөөр фондоёо ма-[...]льна урмашуулгада хэрэглэнэ. Эдэбхитэй хүдэлмэри-[...] ниитын, соёлой болон ажаһуудалай хэмжээ ябуулга [...]үүлхэ хэрэгтэ һайнаар хабаадагшад энэ фондын мүн-[...]анда хүртэнэ.

[Ави]азаводой дирекци, партком үйлэдбэриингөө коман-[дир]удай үүргэ, хүндые дээшэлүүлхэ гэжэ ходо анхар-[...] юм. «Эрхим мастерай» нэрэ зэргэдэ хүртэхын тү-[лөө] мүрысөөн заводто үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээ. Тэдэнэй [...]мүрысөөндэ хабаадалсаха, хүдэлмэришэдэй эдэбхи [...] дээшэлүүлхэ дүрим баталан абтаа. Заводой дирек-[ци, п]артком коллективэй урда табигдаһан экономическа, [техни]ческэ зорилгонуудые бэелүүлхэдээ, дунда шатын эдэ [туша]алтадта түшэглэдэг, тэдэнээр дамжуулан шухала [...] асуудалнуудые шиидхэдэг юм.

[Ма]стер имагтал участогайнгаа үйлэдбэриин түсэбые [...]эһэнэй түлөө харюусадаг бэшэ. Социалис мүрысөө [...]рүүлэн хүгжөөхэ, хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлхэ хэ-[...] тэрэнэй дүүргэдэг үүргэ сэгнэшэгүй ехэ юм. Мастер [хүдэл]мэришэдэй дунда ажалладаг тула тэдэнние дахуул-[...]баха, һанал бодолыень һайн мэдэхэ, ойлгохо ёһотой, [...]лхы, хүмүүжүүлхы һайн жэшээ харуулха уялгатай [...]о.

[Эн]э заводой хүтэлбэрилэгшэд мастернуудтаа ехэ эр-[...]эһэн байна. Тэрэ даажа абаһан участогай бүхы ажал [...]эй, бүхы коллективэйнгээ түлөө харюусадаг, жу-[...]бдэһэн, голодоһо гаргаһан хүдэлмэришэдые хэһээхэ, [...]шүүлые урмашуулха эрхэтэй.

[...] дүршэлтэй, һайн бэлэдхэлтэй мастернуудһаа бүри-[...] совет локомотив-вагон заһабарилгын заводто бай-[гу]улагданхай. Үйлэдбэрние эмхидхэн хүтэлбэрилгые һай-[жар]уулха, дунда шатын тушаалтадай эмхидхэхы, хүмүү-[жүүл]хы үүргые улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тус совет ехэ [...]эй болоо. Шухала олон асуудал — мэргэжэл шада-[...], политическэ, экономическа бэлэдхэл дээшэлүүлхэ [...] мэтые совет дээрэ зүбшэн хэлсэнэ, мастернуудай [...]о шагнана. Тэдэнэй һуралсал заводто һайнаар эмхид-[хэгд]эхэй.

[...]онхи предприятинуудта мастернуудай үдэр һарадаа [...] дахин үнгэргэгдэнэ. Ямар мастерай үүргэ, харюусал-[гаяа] һайнаар дүүргэдэг, үүсхэл гарган ажалладагынь, [...]эй алдуу, эндүү гаргадагынь элирүүлэгдэжэ, энэ үдэр [...]эн хэлсэгдэнэ, тусхай харалга эмхидхэгдэнэ. Эдэ [...]дэ хадаа мастернуудые хүмүүжүүлхэ, эрдэм болбосо-[ролы]ень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ удха шанартай юм.

[Ма]стернууд үйлэдбэрние эмхидхэгшэ, хүдэлмэришэдые [хүмү]үжүүлхэ ехэ хүсэн мүн. Тэдэнэр энэ үүргэ, харюу-[салга]даа хүрэмөөр үйлэдбэреэ эмхидхэн, техническэ дэб-[жэл]ты, табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэ-[хын] түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэ-[дэ] гарган ябаг лэ!

Областной партийна эдэбхитэдэй суглаан тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Үсэгэлдэр, мартын 20-ной үдэр областной партийна эдэбхитэдэй суглаан боложо үнгэрбэ.

«КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй «ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэл тухай» элидхэлэй үндэһөөр үзэл сурталай политическэ хүдэлмэрние, ажалшадые интернациональна үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ хэрэгые саашадань улам һайжаруулха талаар областной партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал суглаан дээрэ зүбшэгдэбэ. Энэ асуудалаар КПСС-эй обкомой секретарь **А. А. Бадиев** элидхэл хэһэн байна.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь **А. М. Беляков**, КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой нэгэдэхи секретарь **К. К. Шомоев**, КПСС-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь **В. И. Титов**, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй телевидени ба радио-дамжуулгын комитедэй түрүүлэгшэ **Ц. Ц. Митыпов**, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой парткомой секретарь **И. Е. Иванов**, Улаан-Үдэ станциин локомотивна депогой парткомой секретарь **Н. И. Кузнецов**, профсоюзуудай областной соведэй түрүүлэгшэ **Л. С. Асеев**, КПСС-эй Зэдын райкомой нэгэдэхи секретарь **А. Р. Потепалов**, республикын культурын министр **П. Н. Нимаев**, республикын уран зохёолшодой союзай правлениин түрүүлэгшэ **Д. З. Жалсараев**, Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой директор **Н. А. Розанов**, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай ректор **И. А. Батудаев**, ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **В. Д. Раднаев**, Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой директор **Ф. Е. Ефимов**, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай парткомой секретарь **Ц. Б. Галданов** гэгшэд хабаадаһан байна.

Эдэбхитэдэй суглаан дээрэ КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** үгэ хэлээ.

Зүбшэгдэһэн асуудалаар суглаан зохихо тогтоол баталан абаа.

БҮХЭСОЮЗНА МҮРЫСӨӨН

Алексей Иванович Петровой хүтэлбэрилдэг тракторно-таряан ажалай бригада Ивалгын ОПХ дотор нилээд суутай болонхой юм. Тус бригадада комсомол хүбүүн Вячеслав Голышев хоёрдохи жэлээ ажаллана. Үнгэрэгшэ жэлэй таряа хуряалгада Вячеслав өөрынгөө «СК-4» комбайнаар 2 мянга шахуу ороохо үсөөхэн үдэрэй туршада суглуулжа, залуу комбайнернуудай дунда түрүүлһэн юм. Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ Петровой бригадын механизаторнууд гектар бүриһөө 17 центнерһээ доошо бэшэ таряа хуряаха гэһэн социалис уялгатай. Тус бригада хабарайнгаа тарилгада түгэс бэлэн болонхой. Вячеслав Голышев өөрынгөө жолоододог «ДТ-75» трактор бүри үбэл байхада заһабарилжа, бэлэн болгонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ивалгын ОПХ-гай түрүү механизаторнуудай нэгэн В. Голышев.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБ—БОЛЗОРҺОО УРИД

«Дружба» колхозой һаалишад болон малшад түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлдэ абаһан социалис уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхээр, оролдожо байнхай. Ажахы гүрэндэ һү худалдаха 1 кварталай түсэб, даабаряа мартын тэнгээр амжалтатайгаар дүүргэбэ. Һаалишан бүхэнэй оролдолгоор иимэ амжалта түйлагдаа гэжэ онсо тэмдэглэхэ шухала.

Колхоздо һү һаалиин 4 фермэ бии юм. Малшадай ажал оньһожоруулха хэрэгтэ эндэ ехэхэн анхарал табигдана. Елань, Сухой ручей тосхонуудта оршодог һүнэй фермэнүүд гүйсэд оньһожоруулагданхай. Тэндэхи һаалишад үнеэдээ оньһон аргаар һаадаг болонхой.

Нэгэдэхи кварталай туршада энэ колхозой һаалишад гүрэндэ 2.150 центнер һү худалдаха даабарияа 50 центнерээр үлүүлээ. Түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлэй түрүүшын хоёр һарын дүн баясамаар. Тус ажахы февраль һарада һү һааха түсэбөө 126 процент, гүрэндэ худалдалгаяа 120 процент дүүргээ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үедэ һаалишад гүрэндэ 1.800 центнер һү тушааһан байбал, мүнөө 400 центнерээр ехые худалдаба.

Колхоздо дүй дүршэлөөр баян һаалишад олон юм. Һаалишан Надежда Синицина хоёр һарын туршада үнеэн бүриһөө 543 килограмм һү һаажа, үбэлэй үедэ ехэ һүнэй түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Александра Богидаева, Георгий Скуратов гэгшэд энэ хугасаада үнеэн бүриһөө 532—451 килограмм һү һаажа абаба.

Түрэл республикынгаа алдарта 50 жэлэй ойн баярые ажалай бэлэгүүдээр угтаха гэһэн уряа доро колхозой һаалишад хүдэлнэ. Гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэй түсэб болзорһоо урид дүүргэхын тула эндэхи һаалишад болон малшад шармайн ажаллана байнхай.

* * *

Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой һү һаалиин 4-дэхи фермын һаалишад үбэлэй 7 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1200 килограммһаа доошо бэшэ һү һаажа абаха тухайгаа мэдүүлһэн юм. Тэдэнэрэй гарғаһан үүсхэлые XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һүнэй 2-дохи фермэ һайшаан дэмжэһэн.

Үбэлэй 5 һара үнгэрбэ. Абаһан социалис уялгаяа һаалишад хэр дүүргэжэ байһанаарнь бидэ һонирхобобди. Совхозой һаалишад энэ хугасаада үнеэн бүриһөө 900 килограмм һү һаажа абаа. Фермын түрүү һаалишад Г. Ионинская, Н. Бурлакова, М. Зоркольцева гэгшэд харууһалжа байһан үнеэн бүриһөө 1.000, тэрээнһээшье дээшэ һү һаажа, хамта хүдэлдэг нүхэдтөө ёһотой жэшээ харуулна.

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй тогтоолтой танилсаад байхадаа, XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишад даажа абаһан социалис уялгаяа шэнэлһэн юм. Ажахын һаалишад бии байгаа арга боломжоёо гүйсэд хаража үзэһэнэйнгөө удаа, үбэлэй 7 һарын туршада үнеэн бариһөө 1.400 килограмм һү һааха гэһэн социалис уялга баталан абаһан юм. Дүй дүршэлтэй һаалишад А. Гнеушева, С. Григорьева, К. Николаева болон бусад һарын туршада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 180-200 килограмм һү һаажа абана. Ажахын солото һаалишан О. Савельевагай амжалтые онсо тэмдэглэхэ шухала. Энэ нүхэрнай һара бүхэндэ үнеэн бүриһөө 200-һаа дээшэ һү һаана.

Тус фермын коллектив КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта 3-дахяа хүртэбэ.

В. БОРИСОВ.

Бэшүүрэй аймаг.

АПРЕЛИИН 21-дэ— КОММУНИС СУББОТНИК

УРАЛМАШАЙХИДАЙ ДААБАРИ

СВЕРДЛОВСК. Апрелиин 21-дэ «Аралмаш» заводто ажалай үндэр бүтээсэ түйлагдаха гэжэ предприятиин хүдэлмэришэд шиидхэбэ. Субботнигой штаб эндэ байгуулагдаа. Үйлэдбэриин хүдэлмэришэн бүхэнэй бэелүүлхэ даабари предприятиин цехүүдтэ, таһагуудта зохёогдоно.

Дунда Ураалай олохон предприятинууд москвагайхидай уряае халуунаар дэмжэбэ. Субботнигой үедэ Ураалай турбомоторно заводой коллектив даабариһаа гадуур 10 турбокомпрессор, силос хэршэхэ 10 түхеэрэлгэ, дизельнэ хэдэн мотоор, дизель-генераторай түхеэрэлгэ бүтээн гаргаха байна. Бүтээсэ ехэтэй 13 станок гаргагдаха юм.

„УЛААН СУББОТЫН" УРЯА

НОВОКУЗНЕЦК. Сибириин индустриин түрүү предприятиин — Кузнецкэ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ металлургическа комбинадта штаб байгуулагдаад, эдэбхитэйгээр ажаллана. Апрелиин 21-дэ цехүүд ба уурхайнуудай хүдэлмэришэн бүхэнэй бэелүүлхэ даабари хараалагдаа.

Нэгэдэхи мартенэй цехэй булад хайлуулагшад жэлэй эхинһээ хойшо даабариһаа гадуур 3 мянга гаран тонно металл хайлуулаа. Энэнь кварталай даабариһаа һурагүй ехэ.

«Апрелиин 21-дэ бүхы халаан габшагайгаар ажаллаха юм» — гэһэн шиидхэбэри блюмингын коллектив абаба. Энэ үдэр болотор хахад жэлэйнгээ социалис уялга дүүргэхые хараална.

Хотын штабай багсаамжын ёһоор, 300 мянга гаран хүн энэ субботнигто хабаадаха байна. **(ТАСС-ай корр.).**

ОЛООРОО ГАРАХАНЬ

Буряадай мебелиин, модо болбосоруулгын комбинадай коллектив коммунис субботнигто бултадаа хабаадалсаха гэжэ шиидээ.

Энэ үдэр хэды зэргын ажал хэхэ, ямар продукци бүтээн гаргаха байһанаа хүдэлмэришэд тодорхойлбо. Субботнигой үдэр хамта дээрээ 32 мянган түхэригэй гэхэ гү, али юрын ажалай үдэр бүтээгдэдэг байһанһаа һураггүй ехэ хэмжээнэй продукци үйлэдбэрилэгдэхэ гэжэ хараалагдаа. Энэ мүнгэн зөөри табан жэлэй жасада оруулагдаха юм.

Комбинадай цех бүхэнэй коллектив энэ үдэр ямар продукци бүтээхэ байһанаа зүбшэн хэлсээ. Модо илган ашадаг цехэй хүдэлмэришэд субботнигой үдэр 600 кубометр модо илгаха, 850 кубометр модо хюреэдэлгын цехтэ ашан ябуулха юм. Модо хюреэдэгшэд 570 кубометр хюреэдэмэл материал үгэхэ байна. Мебелиин цехэй хүдэлмэришэд 11 мянган түхэригэй мебель болон модоной зүйлнүүдые тушааха. Бэлэн продукциин цех 475 кубометр продукци энэ үдэр түмэр замай вагонуудта ашахаар хараалаа.

Хүдэлмэришэд коммунис субботнигые эмхитэй һайнаар, ажалай ёһотой һайндэр мэтээр үнгэргэхэ гэжэ шиидээ. Тэдэнэр энэ үдэр олоһон мүнгые табан жэлэй аша туһада зорюулха. Октябрьска районой бүхы предприятинуудай коллективүүдые субботнигто эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень тэдэнэр уряалһан байна.

Д. АЮШЕЕВ.

БУЛТАДАА ХАБААДАХАБДИ

Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой парторганизациин секретарь Надежда Ананьевна ЧИРКОВА хөөрэнэ

Москвагай Лихачевой нэрэмжэтэ автозаводой коллектив байгша оной апрелиин 21-дэ коммунис субботник үнгэргэхэ гэһэн үнэтэ үүсхэл гарғаһан байна. Энэ һайн һайхан үүсхэлыень манай заводойхид халуунаар дэмжэжэ байһанаа һаяхан үнгэргэгдэһэн митинг дээрэ нэгэн дуугаар мэдүүлбэ.

Митинг дээрэ үгэ абаһан хабсаргагшадай бригадые даагша В. С. Гончаренко нүхэдтөө хандажа, иигэжэ хэлээ: «Коммунис субботнигто хабаадалсажа, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаха гээшэ хүдэлмэришэн бүхэнэй нэрэ хүндын хэрэг болоно. Тиимэһээ манай бригадын гэшүүд энэ субботнигто бултадаа гаража, 6.530 түхэригэй приборнуудые бүтээхэ гэжэ шиидхэбэбди. Олохон мүнгэеэ юһэдэхи табан жэлэй жасада оруулха байнабди».

Октябриин 50 жэлэй нэрэмжэтэ бригадын слесарь Г. Б. Цоктоева нүхэдэйнгөө үмэнэһөө тэрэ үдэр 4320 түхэригэй приборнуудые суглуулжа, олоһон мүнгэеэ табан жэлэй жасада бэлэглэхэ байһанаа мэдүүлбэ.

Бүхы заводоороо абаһан уялгамнай мүн лэ ехэ. Апрелиин 21-дэ бидэнэр арьбалһан үнгэтэ, хара металлаар, алмаһан түлишэ ба электрын элшээр хүдэлжэ, хамта дээрээ 37 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ гэжэ шиидэнхэйбди. Тэрэ тоодо 30 мянган түхэригэй элдэб приборнууд суглуулагдаха, 3,5 мянган түхэригтэ арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараан үйлэдбэрилэгдэхэ юм.

Энэ субботнигой үдэр олоһон мүнгэн түсэбтэ табан жэлэй жасада оруулагдаха байна. Субботнигто бүхы хүдэлмэришэднай гараха.

ШЭНЭ ТАСС-ҺОНИН

СОВЕТ ЭРДЭМТЭДЭЙ ШЭНЭ ТОДОРХОЙЛОЛТО

[С]овет бүлэг эрдэмтэдэй [...]эн элитэ ехэ нээлтые [С]ССР-эй Министрнүүдэй [Сов]едэй дэргэдэхи ухаалан [б]олго ба нээлтэ хэхэ хэ-[рэг]үүдые эрхилдэг комитет [м]артын 19-дэ элирхэйлэн [...]олбо.

[О]рганическа бодосуудта [...]арта үзэгдэдэг сохил-[...] долгиной үзүүлдэг [...] шэнжэлхэдээ, эрдэм-[...] урдань мэдээжэ бэшэ [...]ан үзэгдэл — сохил-[...] долгинуудтахи ниилэл-[...] эрдэмтэд нээһэн байна.

[С]овет эрдэмтэдэй шэнэ то-[дорх]ойлолто түйлай ехэ [...] шанартай. СССР-эй [Наук]ануудай академиин хи-[ми]ческэ физикын ин-[стит]удай мэргэжэлтэд — физико-математикын эрдэмэй кандидат Г. А. Ададуров, химиин эрдэмэй кандидат И. М. Баркалов, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент В. И. Гольданский, физико-математикын эрдэмэй доктор А. Н. Дремин, химиин эрдэмэй кандидат Т. Н. Игнатович, физико-математикын эрдэмэй кандидат А. Н. Михайлов, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент В. Л. Тальрозе, физико-математикын эрдэмэй доктор П. А. Ямпольский гэгшэд энэ нээлтэ хэһэн байна.

(ТАСС-ай корр.).

Москва.

ПАРТИИНА БИЛЕТ УЯЛГАЛНА

АГУУЕХЭ ПАРТИИН ТҮЛӨӨ ОМОГОРХОЛ

Агууехэ ленинскэ партида хамаатай байһанайнгаа түлөө угаа ехэ омогорхолтойгоор оронойн коммунистнууд партийна шэнэ түхэлэй биледүүдые абана.

Москвагай үшөө нэгэ Калининска райкомдо документнүүдые һэлгэлгэ мартын 15-да эхилээ. Оронойн үнинэй коммунист, 1896 онһоо партиин гэшүүн, Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хоёр дахин хүртэһэн Ф. Н. Петровто партийна шэнэ билет түрүүлжэ үгтөө.

Партийна шэнэ документ абахадаа, Федор Николаевич иигэжэ хэлээ. Профессиональна революционер байһан минии ажабайдал ехэшье, золтойшье байгаалдаа.

Ленинградай Выборгскэ райкомдо «Ильич» гэжэ абразиловска заводой слесарь В. К. Сафоновто түрүүшүүлэй нэгэн болгон шэнэ түхэлэй партийна билет барюулагдаа. Тэрэ тус предприятида 30 шахуу жэл соо хүдэлнэ. Тэрэнэй урлан нарижуулгын дурадхалнуудай ашаар хахад миллион үлүүтэй түхэриг гүрэнэй мүнгэн алмагдаһан байха юм.

Воронежой Коминтерный нэрэмжэтэ заводой экскаваторна заводто 1-дэхи цехэй түмэршэ дархашуул Социалис Ажалай Герой Г. Ф. Анучин, 1929 онһоо КПСС-эй гэшүүн А. И. Иванов, залуу коммунист П. Кривошеев болон бусад түрүүлжэ партийна биледүүдые абаа. Коммунистын хүндэтэ нэрэ зэргые дээрэ үргэжэ ябахабди гэжэ тэдэнэр бултадаа үгөө үгөө.

(ТАСС).

Москвада пресс-конференци үнгэргэгдэбэ

Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй түлөөлэгшэдэй манай Эхэ оронойн ниислэл хотодо үнгэргэгдэһэн улас хоорондын зүбшэлэлгын уулзалга амжалтатайгаар дүүрээ гээд тэрээндэ хабаадагшад эндэ үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ совет хариин оронуудай корреспондентнүүдтэ мэдээсэбэ.

Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй конгрессэй Москвада зарлагдаха байһан ушар нэрэ хүндэ ехэтэй гэжэ совет олониитэ тоолоно гээд Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй бүхэдэлхэйн конгрессто туһалха совет комитедэй түрүүлэгшын орлогшо академик Е. К. Федоров тэмдэглээ. Энээнтэй дашарамдуулан, туһаламжа үзүүлхэ совет комитедтэ СССР-эй ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд ороно.

Зүбшэлэлгын уулзалга конгрессто бэлэдхэл хэхэ түсэб тодорхойлон зохёохо зорилготой байгаа гэжэ Е. К. Федоров мэдүүлбэ.

Москвада болоһон уулзалга эб найрамдалай түлөө хүдэлөөндэ шэнэ хуудаһа нээнэ гээд Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Генеральна секретарь Г. А. Ромеш Чандра мэдүүлээ. Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй нэгэдэмэл фронт байгуулха гээшэ конгрессэй гол зорилго болоно.

Конгрессто бэлэдхэл хэхэ тухай, энээндэ элдэб эмхинүүдэй үргэнөөр хабаадаха тухай зүбшэлэлгын уулзалгада хабаадагшад пресс-конференци дээрэ хөөрэбэд.

(ТАСС).

Н. В. Подгорнын Финлянди ошохо болоһон тухай

СССР-эй ба Финляндиин хоорондохи хани барисаан, харилсан ажаллалга, нэгэ нэгэндээ туһа хүргэлгэ тухай договорой баталагдаһаар 25 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ хабаадалсахын тула СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный Финляндиин Республикын Президент У. Кекконенэй уряалаар байгша оной апрелиин эхеэр Финлянди ошохо болобо.

(ТАСС).

«ЛУНОХОД-2»: СЕАНСЫН ҮЕДЭ 3130 МЕТР

Замбуулинай алае холоһоо хэлхеэ холбоо бэелүүлхэ түб. (ТАСС). «Луноход-2» гэжэ автомат аппарат Лемонье нүхэн тээшэ аргааханаар дабшажа ябана. Тиихэдээ энэ нүхэ зүбшан хойноһоо урагшаа һунаһан бураздаае шэнжэлхэ зорилготой.

Мартын 17—18-да хэгдэһэн сеансын үедэ өөрөө ябадаг лаборатори 5346 метр зам гаталаа. Гансал мартын 18-да луноход 3130 метр зам гаталһан байха юм.

Дабшаха үедөө луноход суранзата, радиационно үзэгдэлнүүдые шэнжэлһэн байна.

Зогсолто хэхэдээ, луноход һарын нюруугай химическэ бүридэлые шэнжэлээ, оршон тойронхиие буулгаа.

Совет өөрөө ябадаг аппарат шэнжэлгынгээ программа үргэлжэлүүлһээр.

УЯЛГЫН ДҮҮРГЭЛТЭ—БҮГЭДЫН ОРОЛДОСО, ШАДАБАРИ, МЭРГЭЖЭЛЬЭ

Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социа... мүрысөөндэ оролсоод, абаһан уялгаа дүүргэжэ байһан тухай энэ хуудаһанда хэлэгдэнэ

КОММУНИСТНУУДАЙ ЖЭШЭЭГЭЭР

Мяханай промышленностиин үйлэдбэриин нэгэдэлэй коллектив юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй даабариһаа гадуур 3.027 тонно мяха, 178 тонно колбаса, 5 миллион 745 мянган баанха консервэ, 561 тонно хуурай тэжээл гаргажа, ажалай бүтээсые 23,5 процентээр дээшэлүүлээ, үйлэдбэридөө 700 мянган түхэригэй олзо доход оруулаа. Тиимэһээ үнгэрһэн хоёр жэл соо яһала һайнаар хүдэлжэ гараабди гэжэ хэлэхэ эрхэ бии. Коллективнай ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн һайндэртэ зорюулан абаһан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй ойн баярай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа бэлэй.

Заводуудай, комбинадуудай, цехүүдэй коллективүүд энэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө социалис мүрысөөнэй далайсые бүри үргэдүүлээ. Манай нэгэдэлэй хүдэлмэришэд юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолые халуунаар дэмжэн, 1973 оной социалис уялга абаа һэн.

Байгша оной даабари декабриин 28-да дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 200 тонно мяха, 100 тонно колбаса, 200 тонно хуурай тэжээл үйлэдбэрилхэ, шэнэ онол арга, оньһон техникэ нэбтэрүүлхэ, ажалай бүтээсые 1970 онойхиһоо 35 процентээр дээшэлүүлхэ, хараалагдаһан түсэбһөө гадуур 800 мянган түхэригэй продукци худалдаха гээд энэ уялга соо хэлэгдэнэ.

Урдаа табиһан энэ ехэ хараа зорилгонуудаа бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ коммунистнууд горитой хубита оруулха, социалис мүрысөө толгойлхонь элитэ. Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай партийна организаци 325 коммунистнуудһаа бүридэнэ. Бүхы коммунистнуудаймнай 82 процентнь үйлэдбэри дээрэ ажаллана. Коммунистнууд эгээл харюусалгатай участогуудта табигданхай. Тэдэнэр өөһэдынгөө үүргэ, харюусалга мэдэржэ, ажалай сагые, арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэхые оролдоно. Олон коммунистнууд ажалай һайн жэшээ харуулна.

Коммунист Владимир Григорьевич Сошнянин манай комбинадай холодильна цехтэ арбан хоёрдохи жэлээ ажаллана, баян дүршэлтэй болонхой. Тиимэһээл тэрээндэ бригада хүтэлбэрилхыень найдаһан байгаабди. Бригададань гурбан коммунистнууд хүдэлдэг юм. Эдэнэр ажалай сагые дэмы гээдэггүй, бүтээсээ дээшэлүүлдэг. Тиигэжэ халаанайнгаа даабари 20—25 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг байха юм.

Коммунистнууд Т. Казарин, П. Сибирков, В. Сошнянин гэгшэд арга боломжоёо яажа хүсэдөөр хэрэглэхэ тухай бодомжолжо үзөө һэн. Тиигэжэ найман часай даабари долоон час соо дүүргэжэ шадахаяа мэдүүлһэн юм. Энэ үүсхэлыень холодильна цехэй партийна эхин организаци хаража үзөөд, һайшааһан байна. Хожомынь парткомой заседани дээрэ энэ үүсхэл һайшаагдаа һэн. Мүнөө комбинадай 1.200 хүдэлмэришэд халаанай даабарине нэгэ часаар уридшалан дүүргэхын түлөө мүрысэнэ.

Владимир Григорьевич Сошнянин эрхим һайнаар ажалладаг, сүлөө сагтаа олониитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Тэрэ мүнөө үдэшын техникумдэ һуралсажа, эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлнэ. Хамта хүдэлдэг нүхэдынь В. Г. Сошнянинине Октябрьска районно Соведэй депутадаар дэбжүүлһэн.

Механическа цехэй слесарь Максим Иванович Фефелов хорёод шахуу жэл манай комбинадта ажаллана. Оньһон түхеэрэлгэнүүдтэ техническэ харууһа һайнаар хэхынгээ хажуугаар урлан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын дурадхалнуудые оруулдаг. Һүүлэй арбан жэл соо урлан нарижуулгын 26 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 9 мянга 388 түхэригэй арьбалалта хэһэн, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ арга хангаһан байна. Шубуунай үдэ суглуулха оньһон түхеэрэлгэ зохёоһон юм. Энэнь жэл бүри 4.590 түхэригэй арьбалалта үгэдэг. Коммунист Фефелов түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулжа ябаһаар.

Фефелов эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой, комбинадай парткомой, техническэ соведэй гэшүүн юм.

Социалис Ажалай Геройнууд Клавдия Ивановна Филиппова, Владимир Иванович Немочкин гэгшэдэй нэрэ дурдангүй гарахын аргагүй. Эдэнэр эрхим һайнаар ажаллахынгаа хажуугаар олониитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, үйлэдбэриин орёо асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэнь парткомдо ехэхэн туһа хүргэдэг. Бидэнэр эрхимээр хүдэлдэг коммунистнуудтаа түшэглэдэг байнабди.

Мал үүсэлдэг заводой партийна эхин организаци (секретаринь А. Г. Скрыцкая) социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табидаг. Бригадануудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүн недели бүри согсолон гаргагдажа, Улаан самбарта бэшэгдэнэ. Хүдэлмэришэд хэнэй, ямараар хүдэлжэ байһые һайн мэдэнэ. Тиимэһээл социалис мүрысөөндэ илажа гарахын тула бүри эдэбхитэйгээр ажаллана.

Заводой хүдэлмэришэд январь һарынгаа даабари 22 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, февраль соо бүри эдэбхитэйгээр ажаллажа гараа.

Хуурай тэжээл хэдэг цехэй партийна эхин организаци (секретаринь Т. Е. Семченко) социалис мүрысөөнэй удхы шанарые хүдэлмэришэдтэ һайнаар ойлгуулна, мүрысөө зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Энэ цехэй коллектив январь һарын даабариһаа гадуур 42 тонно хуурай тэжээл үйлэдбэрилэн гаргаа.

Социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэжэ шадабал, заатагүй һайн үрэ дүн туйлагдадаг. Тиимэһээл манай партком социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэхэ, мүрысөөнэй нүлөө дээшэлүүлхэ асуудалаар ходо һонирхожо байдаг.

Һаяхан парткомой заседани дээрэ колбаса хэдэг заводой парторганизациин хүдэлмэри хаража үзэһэн байнабди. Иван Михайлович Бочкарёвой хүтэлбэрилдэг тус заводой партийна эхин организаци 40 хүнһөө бүридэнэ. Социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ, дүнгүүдыень олондо ойлгуулха хэрэгтэнь коммунистнууд ехэхэн туһа хүргэдэг байна. Энэ заводой олон хүдэлмэришэд, бригаданууд өөрын түсэбтэйгээр хүдэлдэг болонхой. Тиимэһээл хүдэлмэришэн бүхэн халаанай даабари үлүүлэн дүүргэхын тула оролдоно бшуу. Колбаса хэдэг заводой партийна организациин ажал ябуулгада парткомой гэшүүд һайн сэгнэлтэ үгэжэ, дүй дүршэлыень бэшэ заводуудай хүдэлмэришэдэй дунда тарааха гэжэ шиидхэбэри гаргаа.

Хүдэлмэришэд эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлбэл, шэнэ онол арга хэрэглэжэ, техникэ һайнаар хүдэлгэдэг, ехэ бүтээсэ туйлажа шададаг. Тиимэһээл партком хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ мэргэжэлтэдэй эрдэм болбосоролыень дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго урдаа табина. Экономико шудалха курснууд нээгдэһэн байна. Энэ курсада 500 хүдэлмэришэд, коммунис ажалай һургуулида 1.000 хүдэлмэришэд һуралсажа, эрдэм болбосоролоо, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлдэг юм. Инженерно-техническэ мэргэжэлтэд техническэ эрдэмэй үдэшын университедтэ һуралсана. Энэ университедтэ манай нэгэдэлэй мэргэжэлтэд, КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой хүдэлмэрилэгшэд элидхэл хэдэг.

Дүй дүршэлтэй, мэргэжэл шадабаритай болоһон хүдэлмэришэд ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шадана. Мүн тэдэнэй эдэбхи үүсхэл улам дээшэлдэг. Урлан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой тоо олошоржо байһаар. Комбинадаймнай урлан нарижуулагшад байгша ондо 150 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 500 мянган түхэригэй арьбалалта хэхээр уялга абанхай.

Комбинадай хүдэлмэришэд байгша оной түрүүшын хоёр һара соо яһала эдэбхитэйгээр хүдэлжэ гараа. Түсэбһөө гадуур 140 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа. Энэ үрэ дүн комбинадай коммунистнуудые, бүхы хүдэлмэришэдые ерээдүйн амжалтануудта уряална.

А. УЛАХАНОВ,
Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай парткомой түрүүлэгшэ.

Колбаса хэдэг за... хүдэлмэрилэгшэд ... шанартайгаар ех... дукци хэжэ гаргахы... ла яһала оролдоно. ... лаанай даабари үлү... дүүргэжэ, түрүү а... үльгэр жэшээ хару... хүдэлмэрилэгшэд ... олон. Жэшээлхэдэ, ... Алексеевагай бри... гэшүүд халаан бү... гөө даабари 15—20 ... центээр үлүүлэн дү... жэ, социалис мүрыс... эрхимлэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ... Алексеевагай бри... басагадай колбаса ... байхань харагдана.
С. БАЛДУЕВАЙ ф...

«МҮРЫСӨӨ ЭМХИДХЭЛГЭ ЯМАР УШАР УДХАТАЙБ ГЭХЭДЭ, ОЛОНДО МЭДЭЭЖЭ БОЛГОХО..., ХОЁРДОХЁОР, ҮРЭ ДҮНГҮҮДЫЕНЬ ЖЭШЭЖЭ ХАРУУЛДАГ БАЙХА..., ГУРБАДАХЯАР, ДҮЙ ДҮРШЭЛЫЕ БОДОТО ДЭЭРЭНЬ ДАБТАН ДЭЛГЭРҮҮЛХЭЭР АРГА ОЛГОХО ЯБАДАЛ БОЛОНО».

В. Ульянов (Ленин)

ОНСО ӨӨРЫН ТҮСЭБӨӨР

Н. А. АРАНЗИН,
мяха шулагша, Ленинэй орденой кавалер

Бидэнэр юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэл соо хэһэн ажалайнгаа дүн гаргажа үзөөбди. Би хараалагдаһан түсэбһөө гадуур 60 тонно мяха шулаһан байшабаб. Намтай мүрысэн хүдэлдэг Михаил Баирович Тыхеев хоёр жэлэйнгээ даабари 62,5 тонноор үлүүлэн дүүргээ. Нүхэрэйнгөө иимэ һайн үрэ дүн туйлаһандань, үнэн зүрхэнһөө баясажа байгаа һэм.

Михаил Баирович хорёод шахуу жэл манай участогта хүдэлнэ. Баян дүй дүршэлтэй, үндэр мэргэжэлтэй болоһон хүдэлмэришэн ааб даа. Тэрэ хэлэһэн үгэдөө хүрэдэг, абаһан уялгаяа дүүргэдэг заншалтай хүн юм. Халаан соогоо 3 тонно мяха шулаха даабаряа заримдаа 4 тоннодо хүргэдэг. Хэһэн ажал хүдэлмэриингөө үрэ дүнгүүдые үдэр бүри гаргажа, 1971—1975 онуудай туршада хэхэ ажалайнгаа тухай дэбтэр соогоо бэшэдэг. Иимэ дэбтэрнүүд өөрын уялга абаһан хүдэлмэришэн бүхэндэ үгтэдэг. Тэрээн соо үдэр бүри хэһэн ажалайнгаа үрэ дүнгүүдые бэшэдэг байнабди. Энэ дэбтэрэй хуудаһануудые иража харахадаа, хэнэй ямараар хүдэлжэ байһаниие бэлэхэнээр ойлгоодхихоор юм. Мүнөө комбинадаймнай 3.200 хүн өөрын социалис уялга абанхай, өөр хоорондоо мүрысэнэ. Мүрысөөнэй дүн һара бүри согсологдожо, эрхимлэгшэд мүнгэн шангаар урмашуулагдадаг, дүрэ зурагуудынь цехэй, комбинадай, «Бурмясопром» нэгэдэлэй Хүндэлэлэй самбарта гаргагдадаг байха юм.

Минии хүдэлдэг участогай хүдэлмэришэд булта өөр өөрын уялга абанхай. Тэрэнээ дүүргэхын тула яһала оролдоно. Бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Залуу хүдэлмэришэн Мэлс Шагталаев гахайн түүшэ 13—14 минутын турша соо шуладаг, яһандань оройдоол 12—13 процент мяха үлөөдэг байха юм. Энэ тон һайн үрэ дүн мүн болоно. Залуу хүдэлмэришэнэй иимэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа байхыень харахадаа бидэ урмашан ябадагбди. Иимэ шумууһан бэрхээр хүдэлжэ байдаг хүдэлмэришэд бидэнэй дунда яһала олон.

Александр Королёв Мэлс Шагталаевтай мүрысэдэг. Александр Улаан-Үдын һү, мяханай промышленностиин техникум дүүргэжэ, тусгаар мэргэжэлтэй болоһон. Гэбэшье мяха шулаха хүдэлмэритөөз хахасанагүй. Тэрэ түрүү хүдэлмэришэдэй хүдэлхыень анхаралтайгаар харидаг, дүршэл шадабариень халан абаха гэжэ эрмэлзэдэг байха юм. Тиигэжэ халаанайнгаа даабари 15—20 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг болоо. Мэлс Шагталаев Александр Королёв хоёр мүнөө июль һарын түсэбөөр хүдэлжэ байна. Үйлэдбэриин иимэ түрүүшүүлэй оролдолго шадабариһаа уламжалан, һайн шанартайгаар продук... тээгдэнэ бшуу.

Манай колбаса хэдэ... дой коллектив юһэдэх... жэлэй гурбадахи, ш... жэлэй даабари дека... дэ дүүргэжэ, түсэбһө... 100 тонно элдэб зүйл... са хэхэ социалис у... һан. Энэ хараа зорил... хэ хэрэгтэ бидэнэр, ... лагшадшье, хубитаа ... байхабди!

ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭНЭБДИ

Н. Н. МАТВИЕНК...
үдэ хөөбэриин цехэй ...
коммунис ажалай уд...

Түрүүшүүлые дэмжэхэ

Юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн зорилго манай комбинадай коллектив урдаа табяад, хүршэ Эрхүүгэй мяха-консервын комбинадай коллективые социалис мүрысөөндэ урижа, хоорондоо договор баталһан байнабди. Эрхүүгэй комбинадай коллектив урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлжэ шададаг гэжэ мэдээжэ юм. Иимэ түрүү комбинадтай мүрысэхэдэ тон харюусалгатай, хүндэтэйшье. Мүрысөөндэ илажа гарахын тула манай комбинадай хүдэлмэришэд тон эдэбхитэйгээр хүдэлхэ болоно.

Мүнөө заводуудай, цехүүдэй, бригаднуудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнхэй. Мүрысөөндэ ороһон тухай договорнууд баталагданхай. Хоорондоо мүрысэдэг хүдэлмэришэд өөр өөрынгөө уялгын дүүргэлтые наринаар шалгадаг болоо. Жэшээлхэдэ, колбаса хэдэг заводой мастер Клавдия Афанасьевна Иванчикова, Елена Назаровна Соплякова гэгшэдэй даадаг участогуудай хүдэлмэришэд хоорондоо мүрысэдэг. Е. Н. Соплякова урдань юрын хүдэлмэришэнөөр ажаллаһан. Улаан-Үдын һү, мяханай техникумдэ үдэшэндөө һуралсажа, технологой мэргэжэлтэй болоһон юм. Колбаса хэхэ технологи һайн мэдэнэ. Ажалаа эмхидхэхэдээшье бэрхэ юм. Үнгэрһэн жэлэй даабариһаа гадуур тэрэнэй участок 6 тонно колбаса үйлэдбэрилэн гаргажа, ажалайнгаа бүтээсые 7,8 процентээр дээшэлүүлһэн байна. Эдэнэртэ «мастерска эрхим участок» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо.

Манай комбинадай дирекци, партийна болон профсоюзай комитедүүд бүтээсэ ехэтэйгээр ажалладаг хүдэлмэришэдтэ, бригаднуудта, мастерска участогуудта иимэ үндэр нэрэ зэргэ олгохо гэһэн шиидхэбэри гаргаһан юм. Техническэ фабрикадуудай цехэй мастер Таисия Сергеевна Сенных гэгшын даадаг участогай хүдэлмэришэд үнгэрһэн жэлэй даабариһаа гадуур 362 тонно хуурай тэжээл үйлэдбэрилэн гаргаа. Байгша оной январь һарын даабари 30 тонноор үлүүлжэ, амжалтаяа улам арьбадхаа. «Эрхим участок» гэһэн нэрэ зэргэдэ мүн лэ хүртэнхэй.

Халаанайнгаа даабари үлүүлэн дүүргэдэг хүдэлмэришэдэй тоо улам олошорно.

Комбинадай профсоюзай комитет социалис мүрысөөнэй үүргэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэришэдэй бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха эрхэ байдал хангаха асуудалые анхаралһаа алдадаггүй. Социалис мүрысөө эмхидхэхэ ба тэрэнэй дүн согсолон гаргаха, олондо соносхохо хэрэг, ажалшадай дунда ябуулагдаха ниитэ политическэ, соёл болбосоролой хэмжээ ябуулгануудай түсэб эртээнһээ зохёогоод, профкомой гэшүүдэй суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэдэг байнабди. Үйлэдбэридэ сэхэ хабаатай, мүнөөнэй байдалтай нягта холбоотой асуудалнууд саг соогоо шиидхэгдэдэг.

Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулан абтаһан социалис уялгануудаа комбинадай хүдэлмэришэдэй хэр дүүргэжэ байһаниие һаяхан шалгажа үзөөбди. Мал үүсэлдэг заводой, техническэ фабрикадуудые хэдэг цехэй хүдэлмэришэдэй ажал үндэрөөр сэгнэгдээ.

Комбинадаймнай хүдэлмэришэд бултадаа тэгшэ һайнаар хүдэлнэ гэжэ хэлэхын аргагүй. Зарим коллективүүд бии байгаа арга боломжонуудаа хэрэглэжэ шаданагүй. Социалис мүрысөө эмхидхэхэ асуудалда халирхайгаар хандана. Жэшээлхэдэ, консервэ хэдэг заводой коллектив урдань ходо түрүү зэргэдэ ябадаг һэн. Зүгөөр январь һара соо һанаһанда хүрэмөөр хүдэлөөгүй. Тиигэжэ консервэ хэхэ даабари дүүргэгдээгүй. Энэ гээгдэлэй шалтагаан элирүүлэгдээ, дутагдал усадхаха хэмжээн хараалагдаа. Нэрлэгдэгшэ заводто жэшээ абамаар коллективүүд бии.

Анна Аверинагай даадаг бригадын хүдэлмэришэд һайн шанартайгаар консервэ хэхэ гэжэ оролдодог, халаанайнгаа даабари ходоодоо 15—20 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ байдаг. Бригададань «СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоһон. Эдэнэй ажал хүдэлмэри тухай «сахилтаан хуудаһанай» түрүүшын номерто бэшэгдэбэ. Мүрысөөнэй дүн недели бүри согсологдожо, самбарта гаргагдана. Заводой олон хүдэлмэришэд өөрын түсэбтэйгөөр хүдэлжэ эхилээ. Ажалдаа амжалта туйлаһан хүдэлмэришэд мүнгэн шангаар урмашуулагдаха, дурасхаалта бэлэгүүдээр шагнагдахаа юм. Энэ бүхы хэмжээ ябуулганууд һайн үрэ дүн үгэхэ бээзэ гэжэ һанагдана.

Юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ муугаар хүдэлжэ огто болохогүй бшуу даа. Манай коллектив байгша оной даабари болзорһоонь урид дүүргэжэ, һайн шанартай продукци ехээр бүтээн гаргаха гэһэн уялга абаад, республикын бусад предприятинуудые социалис мүрысөөндэ уряалһан юм. Үүсхэлшэд байһан туламнай мүнөө республикымнай бүхы хүдэлмэришэд манай ажал хэрэгээр һонирхоно ёһотой. Тиимэһээл манай коллектив үдэр бүри эдэбхитэйгээр ажаллажа, халаанай даабари дүүргэхын тула тэмсэхэ болоно. Мүнөө олохон хүдэлмэришэднай найман часай даабари долоон час соо дүүргэнэ. 300 хүдэлмэришэд ерэхэ жэлэй түсэбөөр продукци бүтээжэ эхилээ.

Мүрысөөнэй дүн гаргахадаа бидэнэр бальна гурим хэрэглэдэг болообди. Ажалай журам эбдэһэн гү, али хүдэлмэриин сагые хүсэдөөр хэрэглэжэ шадаагүй хүдэлмэришэд бага сэгнэлтэ абадаг, түрүүшүүлэй тоодо орохо эрхэгүй болоно. Мүрысөөндэ эрхимлэһэн хүдэлмэришэд 30—35 түхэригэй мүнгэн шанда хүртэхэ юм. Түрүү бригада, участогуудта вымпелнүүд барюулагдаха.

Олой жэл комбинадта хүдэлһэн хүдэлмэришэдтэ «ажалай ветеран» гэһэн нэрэ зэргэ олгодог болообди. Үнгэрһэн жэл 250 хүдэлмэришэдтэ энэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олгожо, дурасхаалта бэлэгүүдые барюулаа һэмди. Комбинадта 10—15 жэл хүдэлһэн 150 хүдэлмэришэдэй ойень баяр ёһололой оршон байдалда тэмдэглэһэн байнабди. Ажалдаа амжалта туйлаһан хүдэлмэришэдые урмашуулха, дүй дүршэлыень олоной дунда тарааха хэрэгтэ ехэ анхарал табинабди.

Бидэнэр социалис мүрысөөнэй һара бүриин дүн гаргажа байха комисси эмхидхэнхэйбди. Энэ комиссиие комбинадай профсоюзай комитедэй гэшүүн Раиса Михайловна Халяева хүтэлбэрилнэ. Тэрэ заводууд, цехүүд соогуур ябажа, мүрысөөнэй ямараар эмхидхэгдэһые наринаар шалгана.

Манай комбинадай коллектив юһэдэхи табан жэлэй даабариһаа гадуур 200 тонно колбаса, 1300 мянган баанха консервэ, 250 тонно хуурай тэжээл үйлэдбэрилжэ, түсэбһөө гадуур 3200 мянган түхэригэй продукци худалдахаар уялга абаһан юм. Бидэнэр энэ уялгаяа хоёр жэл соо бэелүүлээбди. Бидэнэр гурбадахи шиидхэхы жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ арга боломжотойбди гэжэ хэлэхээр байнаб.

В. КУЛАКОВ,
Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ.

САГАА ЗҮБӨӨР ХЭРЭГЛЭН...

Г. ЗАИГРАЕВ, колбаса хэдэг заводой слесарь

Юһэдэхи табан жэлэй даабари дүрбэн, дүрбэн жэл хахад соо дүүргэхээр уялга абаһан хүдэлмэришэд манай заводто олон юм. Энэ хараа зорилгонуудаа бэелүүлхын тула хүдэлмэришэднай үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ, һайн шанартай продукци ехээр гаргаха болонол даа. Заводоймнай хүдэлмэришэд үнгэрһэн жэлдэ яһала һайнаар хүдэлжэ, даабаряа болзорһоонь урид дүүргээ бэлэй. Байгша он соо бүри эдэбхитэйгээр ажаллажа, даабариһаа гадуур элдэб зүйлэй 100 тонно колбаса хэжэ гаргаха, ажалай бүтээсые 0,6 процентээр дээшэлүүлхэ гэһэн социалис уялга абаһан юм. Хүдэлмэришэднай мүнөө оньһон техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха, хүдэлмэриин саг хүсэдөөр хэрэглэхэ гэжэ эрмэлзэнэ.

Хүдэлмэриин саг! Энээниие ямараар хэрэглэжэ шаданаш, тэрэнэй зэргээр лэ продукци үйлэдбэрилэгдэдэг. Олонхи хүдэлмэришэд минута, секундэ бүхэниие зүбөөр хэрэглэхые оролдоно. Жэшээлэн хэлэбэл, Л. Алексеевагай даадаг бригадын хүдэлмэришэд нэгэ час соо 800 килограмм колбаса хэхэ даабаряа 900—1000 килограммда хүргэдэг байха юм. Бэшэшье олон хүдэлмэришэд ажалай сагые зүбөөр хэрэглэжэ шадана, найман час соо хэхэ ажалаа долоон час соо хэжэ, олоной һайшаал магтаалда хүртэнэ.

Нүхэдэйнгөө һаадгүйгөөр хүдэлжэ, ехэ продукци үйлэдбэрилэн гаргаха хэрэгтэнь бидэнэр, слесарьнүүд, мүн лэ хамаатайбди. Һүүлэй сагта колбаса хэхэ ажал яһала оньһожоруулагдаа. Оньһон түхеэрэлгэнүүдтэ техническэ һайн харууһа хэхэ, саг болзор соонь заһабариха гэжэ эрмэлзэнэбди. Манай гэмээр оньһон түхеэрэлгэнүүд һаатаха ёһогүй.

Бидэнэр станок машинануудые һайнаар заһабарилхын хажуугаар шэнэ оньһон техникэ тодхожо, ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэ туһа нэмэрээ оруулалсанабди. Би слесарь Ефим Кононовтой хамта дабһатай уһа худхаха, колбаса хэхэ оньһон түхеэрэлгэнүүдые зохёожо, цех соо тодхоһон байнаб. Энэ түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэһэнэй ашаар хүдэлмэришэднай богонихон саг соо ехэ продукци гаргадаг болоо. Жэл бүри 1.200 түхэриг арьбалагдахаар хараалагдана.

Слесарьнүүд Г. Бочкарев, В. Куцаев гэгшэд ажал хүдэлмэри хүнгэдхэхэ талаар хэдэ хэдэн дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн байна. Бидэнэр байгша он соо урлан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын 6 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 900 түхэригэй арьбалалта хэхээр уялга абаһан байнабди.

Ехэ, багашье юумэ арьбалха

В. НЕТЁСОВ,
консервын баанхануудые хэдэг цехэй слесарь

Бага гаргашатайгаар һайн шанартай ехэ продукци үйлэдбэрилхэ гэһэн зорилго бүхы хүдэлмэришэд урдаа табинхай. Энэ зорилгын хэр бэелүүлэгдэхэнь, бидэнэрһээ дулдыдана. Хэрбээ бидэнэрэй бага, ехэшье юумэ арьбалай, арга, боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэн ажаллабалнай, һайн үрэ туйлагдаха. Консервын баанхануудые хэдэг манай цехэй коллектив энэ шухала хэрэгтэ анхаралаа ходо табижа байдаг.

Баанхануудые хэдэг хабтагай түмэр, бэшэшье үнэтэ материал хайшан гэжэ эсхэн отолоо һаа, алмалта хэгдэхэб гэжэ зүбшэн хэлсээбди. Урдань нэгэ хабтагай түмэрөөр 14 баанха хэдэг һэмди. Түмэрэй хуудаһан хүсэдөөр хэрэглэгдэнгүй хаягдадаг бэлэй.

Урлан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод түмэр хайшалха шэнэ оньһон түхеэрэлгэ зохёоһон юм. Тиигэжэ түмэрэй нэгэ хабтагайһаа 15 баанха хэдэг болообди. Цехэймнай хүдэлмэришэд шэнэ түхеэрэлгэ хэрэглэһэнэйнгээ ашаар үнгэрһэн жэл соо 4.500 килограмм хабтагар түмэр арьбалһан байна.

Цехэймнай хүдэлмэришэд шэнэ жэлэй эхинһээ улам габшагайгаар ажаллажа байна. Бидэнэр энэ жэлдэ 5 мянган түхэригэй материал арьбалха уялга абанхайбди.

Шэнэ онол арга хэрэглэн, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлөө һаа, манай комбинадай бусадшье цехүүдэй коллективүүд алмалта хэхэ байна.

РАЙОН СООГОО МАГТААЛТАЙ

Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые һурган бэлдэдэг хүдөө ажахын техникумэй арадай дружина магтуулдаг бололһоор бүри үнинэй. 1966 онһоо хойшо энэ дружина КПСС-эй Советскэ райкомой ба райгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг алдангүй барижа байдаг юм. Ниитын хэрэг эрхимээр дүүргэдэг дүрэһээ жэл бүхэндэ район соогоо нэгэдэхи һуури эзэлдэг байхадаал иимэ ехэ шагналда хүртэдэг байна бшуу.

Техникумэй һурагша Георгий Дмитриевич Батурин командиртай арадай дружина гурбан зуу шахуу гэшүүдһээ бүридэнэ. Техникумэй нэгэдэхи курсада һурахаар абтаһан хүн бүхэнтэй хөөрэлдөө хэжэ, тэдэнние дружинын зэргэдэ жагсааха ехэ оролдолго гаргадаг байна. Дружинын бүридэлдэ орохые хүсэгшэд мэдүүлгэ баридаг юм. Тэрэ мэдүүлгэнь дружинникгуудай хамтын суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг гуримтай. Хэрбээ мэдүүлгэ баригшые дружинник болгохо гэһэн шиидхэбэриин абтаа хадань тэрэндэ үнэмшэлгэ, дружиннигай тэмдэг барюулагдана.

Техникумэй директор, партийна организациин секретарь, профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ, дружинын командир гэшүүдэйнгээ дунда ойлгуулламжын ехэ хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулжа байдаг туладань арадай дружинын удха шанар, уялга, уг зорилго тухай тэдэнэр һайн мэдэдэг, ниитынгээ энэ харюусалгатай, хүндэтэй даабарие үнэн зүрхэнһөө һайнаар дүүргэхэ гэжэ хүсэдэг байһаниинь элирнэ.

Эндэ хэнэй хэзээ дежурлаха байһан тухай график зохёогдонхой, ханада хадаатай байдаг. Гадна эдэбхитэй дружиннигуудай список, тэдэнэй ажал ябуулга тухай, хэр зэргээр ээлжээтэ дежурлалгын үнгэрһэн тухай мэдээсэл ходо хэгдэжэ байдаг юм. Эдээн тухай мүн ханын газетэдэ материалнууд тунхаглагдадаг зэргэтэй.

Табигдаһан гуримай ёһоор техникумэй дружиннигууд һара бүхэнэй 21—25-най үдэрнүүдтэ даалгагдаһан участок дээрэ гаража дежурладаг юм. Тиихэдээ 45—50 хүнһөө нэгэдэһэн хоёр бүлэг нэгэ доро гарадаг. Энэ техникумдэ һимэ 12 бүлэг эмхидхэгдэнхэй. Бүлэгэй дежурлахаяа гараха үдэр һуралсалай практика болодоггүй. Хэшээлэй гурим энэ ушарые хараадаа абтан зохёогдодог. Тиигэжэ үнгэрһэн зургаан жэлэй туршада техникумэй арадай дружинын гэшүүдэй дежурлалгадаа гараагүй ушар нэгэтэшье үзэгдөөгүй байха юм. Хэн нэгэн ямар бэ даа шалтагаанаар дежурствада гаража шадахагүй байбал, уридшалан командиртаа мэдээсэдэг. Тэрэниие ондоо хүн һэлгэхэ. Зүтөөр өөрөө хойто гү, али саада үдэрынь заатагүй дежурлаха уялгатай.

Тиимэһээ һурагша бүхэн ниитынгээ энэ ехэ найдабарие харюулха, һайнаар дежурлаха, харюусалгатайгаар хандаха гэжэ оролдодог байһаниинь магтамаар. Тэрэнииень нэгэ иимэ жэшээ гэршэлжэ үгэнэ. Нёдондо техникумэй һурагшад-дружиннигууд хотынтоо үйлсэнүүдээр патрульда ябахадаа, ниитын гурим эбдэһэн, хуули буса ааша гаргаһан 155 хүниие бариһан, тусхайта албанай газарта тушааһан байха юм. 13 хүниие медицинскэ тэлэрүүлгын газарта абаашаа. Дружинник Лётов ехэ гэм хэһэн аюултай хүниие бария һэн.

Эгээл эдэбхитэй, эрэлхэг дружиннигуудай зэргэдэ нүхэд Камалов, Собенников, Базаров, Татарников, Коновалов, Сидоров болон бусад оролсоно. Тэдэнэр хүндэлэлэй грамота болон үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай, Совет правительствын архидалга болон алкоголизмда эсэргүү тэмсэл шангадхаха хэмжээнүүд тухай тусхай тогтоол абаад байхадань арадай дружинанүүдай хүдэлмэриин удха шанар мүнөө бүри ехэ болоно. Энэ талаар колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые һурган бэлдэдэг хүдөө ажахын техникумэй арадай дружинын эдэбхитэй ажал ябуулга һайн жэшээ боложо үгэнэ. Зүгөөр, сэхыень хэлэхэдэ, хангалтагүйгөөр хүдэлдэг дружинанууд республикымнай колхоз, совхозуудта, хүдөө ажахын предприятинуудта үшөө олон бии байһаар.

Хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой президиум үнгэрһэн жэлэй эсэс багаар хүдөө ажахын техникумэй арадай дружинын хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай асуудал зүбшэһэн байна. Тэрэнэй ажал ябуулгые һайшаагаад, түрүү дүршэлыень өөһэдынгөө хүдэлмэридэ үргэнөөр хэрэглэхыень колхоз, совхозуудай, хүдөө ажахын үйлэдбэритэй сэхэ холбоотой предприятинуудай, эмхи зургаануудай, һуралсалай газарнуудай профсоюзай организацинуудые уялгалаа һэн.

Тиихэтээ хамта арадай дружинын хүдэлмэрие һайнаар хүтэлбэрилдэг, ниитын гурим сахиха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байһанайнь түлөө обкомой президиум техникумэй директор нүхэр Н. Ф. Тихоненкые, парторганизациин секретарь байһан багша З. П. Убеевае, мүн эдэбхитэй дүрбэн дружиннигуудые Хүндэлэлэй грамотаар бэлэгээр шагнаһан байна.

Л. АНЦИФЕРОВ,
хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой секретарь.

Болотова Анастасия Николаевна Мухар-Шэбэрэй аймагай политическэ гэгээрэлэй кабинедэй библиотекэдэ ажалладаг юм. Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө ажалшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулалсана. Республикын хүгжэлтые харуулһан номуудай выставкэ, стендүүдые эмхидхэнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: библиотекарь А. Н. Болотова.
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фототекст.

ҮРГЭН ХҮНТЭЙН НЮРГАН ДЭЭРЭ

ОЧЕРК

зундаа туха сүлөөгүйхэн адуулжа гараа. Намаршье ойртобо.

Түрүүшын намар, түрүүшын үбэлжэлгэ ямар байхань бэ? Оролдожо ажаллаад лэ байбал, амжалта ерэхэ шэнгеэр һанагдана. Зундаа ухибүүдынь — Толя, Аврора, Таня г у р б а н туһалаа. Ухибүүдээ зараһанаашье бэлээр обёорхогүйш...

...Хонидынь аятай зохидоор хушууран, һагдаржа үрдэзгүй ногоо зулгаана. Эгээн энэ үедэ үргэн Хүнтэйн зүүнхойто талаһаа һалхин хүдэлжэ, шэмэрүүнээр үлеэжэ мэдэбэ. Тииһээршье хараяган һалхин хүүешэбэ даа. Урдань эндэ хахалагдаһан газар байһан юм. Ушар тиимэһээ шоройн онгирходо, Дамба балайшье гайхабагүй. «Зүгөөр үбэлдөө иимэрхүү саһата шуурганай бодоо һаань»... гэжэ Дамба һанаата болонгёор шэбшээд абаба.

Сарбуугайнгаа часы харахадань, үдын тэн үнгэрөөд байба. Хонин һүрэгөө бууса тээшээ залаба.

Үбэлдөө үбһэ тэжээлээр дутахагүйн тула мори унаа хэрэгтэй. Автомашина, трактор һаа, үшөө һайн байгаа гэжэ Дамба бодомжолоод, колхозой түрүүлэгшэдэ о ш о ж о, трактор эрибэ. Тиихэдэнь колхозой түрүүлэгшэ: «Зүб хэлэнэш, Дамба Баяндуевич. Эртээнһээ үбэлжэлгэ тухай бодомжолһонтнай һайн гээшэ. Магад, эбдэрхэй «Беларусь» заһабарилха гүт? Тэндэ, Хүнтэйн хээрын станда байна гээ һэн»,— гэбэ.

Дамба Баторов тэрэ тракторыень нилээд удаан носоожо, «хүл дээрэнь» табяа бэлэй.

Хонишон Дамба Баторов түрүүшын жэлдэ үсэд нэтэрүүгээр ажаллажа, үбэлдөө хүсэд хүрэхэ һолоомо, зелёнко, үбһэ өөрөө зөөжэ, даажа абаһан хонидоо тобир тарганаар, гарзагүйгөөр ондо оруулжа шадаһан юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ болоһон нэгэ ушар тухай дурдая.

...Дамба үглөөгүүр эртэхэн газаашаа гараба. Тамиргүй хонидоо һүрэгһөөнь илгаха, тэдээндээ үбһэ тэжээл, талха тарьяа үгэхэ, хонидоо уһалдаг хоорбо сэбэрлэхэ гэхэ мэтэ ажал барагдаха бэшэл.

Үбэлэй жабартайшье һаа, сэлмэг, һайхан үглөөнэй саг бэлэй. «Мүнөөдэр Шинагалжанай хормойдо хонидоо абаашаха хэрэгтэй. Һалхи шуурган ходо болодог, һаянай тиишэ ябагдаагүй» гэжэ Дамба ойндоо оруулба. Хонидшье эзэнэйнгээ залаһан тээшэ хушууран ошобод.

Дамба гэртээ орожо, сайлаба. Тиигээд мориёо эмээллэжэ һайха үедэнь, нэгэл жэгтэйхэнээр, гэжа бурууханаар һалхилжа эхилбэ. Дамба хонидойнгоо хойноһоо бушуу табилуулба. Шинагалжанай боориин наана хонидоо хүсэхэдэнь, шуурган хүсэндөө орошонхой, саһаар шэдэлжэ байба. Хүнтэйн хүр саһан соогуур, һалхи шуурга үгсэн, аабагар богони хүлтэй хонид холо ошохогүй ха юм. «Үбэлэй үдэрэй богони гэдэгынь энэл даа. Яахамни гээшэб?» — гэжэ Дамба мэгдэнги шэбшээд, хонидоо харанхы болотор һүрилэгдэһэн һолоомоной захада арай шамай суглуулжа үрдибэ. Иигэжэ Дамба саһата шуурган соо үбэлэй утахан һүниие үнгэргэхэ баатай болоо һэн. Бүхэли һүниндөө һалхин замхаагүй. Яаба-хээбэшье Дамба Баторов аза талаантай хүн байшоо. Ушар юуб гэбэл, тэрэ үдэр отаранүүдтэ уһа зөөдэг автомашинын жолоошон ерээд ошоходоо, «Дамба Баторов һүрэг хонидтоёо шуурган соо төөрөө» гэжэ колхозой конторододуулгаһан байгаа. Тэрэ үдэшэндөө Дамбые бэдэрхээр гараһан колхозой түрүүлэгшэ түрүүтэй хэдэн зон үүр сайха багаар хүлдэхэ болошоһон хонишоноо олоо бэлэй. Колхозой түрүүлэгшэ ехэл баяртайгаар: «Шамда найдажал байгаа һэмди. Энэмнай баатаршалга гээшэ» гэжэ хэлээд, гарыень шангаар адхажа, амаршалаа һэн.

* * *

Ахалагша хонишон Дамба Баяндуевич Баторов хонин ажалда ажаллажа, дүй дүршэлтэй болоо. Тэрэ арба гаран жэл соо колхозой түб — Баянгол тосхонһоо 25—30 километр холо, Хүнтэйн талада үбэл зунгүй хонин һүрэгөө харууһалан, гүрэндэ мяха, нооһо ехээр тушаахын түлөө оролдоно. «Хүнтэйн үрэжэлтэ үргэн талада хонидые олоор адуулжа шадаагүй болнай, үнэгүй мяхан, нооһон хаанаһаа, абтахаб даа»,—гэжэ Дамба Баяндуевич хэлэдэг зантай.

Баторовтанай заимха хүрэтэр зайн галай лини татагданхай. Радиоприёмник, хубсаһа угаадаг машина, электропылесос гэхэ мэтэ гэр һуудалай хэрэгсэлнүүд энэ бүлэдэ булта бии.

— Автолавка, нүүдэл кино маанадые алгасажа гарадаггүй, — гэжэ Дамба Баторов хөөрэнэ. — Газетэ болон журналнуудшье үдэр бүри эндэ уһа зөөдэг машинаар эльгээгдэжэ байдаг.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Дамба Баторов гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө ходо үлүүлдэг болонхой. Жэшээлхэдэ, 1972 ондо хонин бүриһөө 4 килограмм 700 грамм нооһо хайшалха түсэбтэй аад, 5 килограмм 400 грамм нооһо хайшалжа тушаагаа. Ажал хэхэдэ, аман тоһодогдохо гэжэ зон дэмы хэлсэдэггүй. Баторовтанай олзо оршоншье ехэ байдаг. Нооһо хайшалалгаар 1972 оной түсэб үлүүлһэнэй түлөө 1.000 шахуу түхэриг нэмэлтэ түлбэри абаа.

Олон жэлэй туршада колхоздоо эрхимээр ажаллаһанайнгаа түлөө ахалагша хонишон Д. Б. Баторов Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн баярай медаляар, хэдэ хэдэн Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагданхай. Хонишодой дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ шалгарһанайнгаа түлөө мүнөө жэлдэ Дамба Баторов Москва, ВДНХ-да ошохо эрхэтэй болобо.

...Уданшьегүй Дамба мориндоо мордожо, «хонидоо асарха сагнай болоо» гэжэ дуугараад, гэрһээ холодон ошобо. Үнишье болонгүй:

Үргэн Хүнтэйн нюрган дээрэ
Үхэрээ манадаг жаргалтайб.
Хабтагай Хүнтэйн нюрган дээрээ
Хонидоо манадаг жаргалтайб, —

гэһэн арадай дуунай аялга огсом дорюунаар зэдэлшоо һэн. Сэдьхэлээр дүүрэн, тэнигэлэн байдалтай хүн дуулаха дуратайбайдаг. Дуулажал ябыш даа, Дамба!

С. ОЧИРОВ.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Усадхагдамаар аад...

Тохорюугта нютагта Хурбын совхозой гурбадахи отделени оршодог юм. Энэ нютагта һүүлэй үедэ шэнэ барилганууд олоор баригдана. Найман жэлэй һургуули нээгдэжэ, совхозой, мүн леспромхозой хүдэлмэришэдэй ухибүүд эрдэм номдо һурана. Эндэ холбооной отделени, медицинын пункт, соёлой байшан хүдэлдэг юм.

Гэхэтэй хамта энэ нютагта дутагдалнууд үшөөл үзэгдэһөөр, соёлой байшангай гэр хуушаржа, хүн зон багтахаяашье болишоо. Шэнэ байшан баригдахаар хараалагдаһан аад, үшөө эхилээдүй байһаар. Ушар иимэһээ тосхоной залуушуул сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ аргагүйдэнэ.

— Уран һайханай бүлгэм эмхидхэжэ, концерт бэлэдхэхэ бодол бии. Теэд баянист угы аад, дан хангалтагүй байдалтай байнабди, — гээд соёлой байшангые даагша Надежда Митыпова гомдолтойгоор хөөрэнэ.

Тиихэдэ шэнэ кино тон үсөөн асарагдадаг байха юм. Эдэ дутагдалнууд уса д х а гдамаар аад, совхозой хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа табинагүй ха гэжэ тэмдэглэмээр.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА,
хүдөө бэшэгшэ.

СУРТАЛ БОДОЛОЙ ТЭМСЭЛЭЙ ТУГ

«Дайшалхы материализмын удха шанар тухай» гэһэн В. И. Ленинэй статья таби гарач жэлэй саада тээ, 1922 оной мартын 12-то «Марксизмын туг доро» гэжэ журналда гараа бэлэй.

Энэ статья соогоо буржуазин хархис удхатай философидо эсэргүү, бурхан шажан руу шэлжэһэн элдэб эсын философиин удамаршадта эсэргүүгээр үзэл бодолой тэмсэлые яажа ябуулхаб гэжэ Ильич манай партида, эрдэмтэдтэ, атеистнүүдтэ захиһан байгаа. Научно-материалис үзэл бодолтойгоор ажалшадые хүмүүжүүлхэ зорилгонууд энээн соонь тодорхойлогдоо бэлэй.

Хоёр дэлхэйн — социализм капитализм хоёрой хоорондо суртал бодолой тэмсэлэй хурсадажа байһан үедэ Ленин багшын тэрэ үедэ хэлэһэн һанамжа, бодомжонууд мүнөөшье ехэ удха шанартай болоно.

Хэрбээ хуушанай сагта В. И. Ленинэй марксизмые, тэрэнэй материалис философиие хамгаалдаг, философиин нэмэргэ хэдэрһэн Россидахишье, дэлхэй дээрэхишье хархис үзэлтэнтэй тэмсэдэг байһан һаа, Октябриин революциин һүүлээр материализм доботолхы шэнжэтэй болохо ёһотой гэжэ Ленин хэлэһэн, «эрдэмтэдэй нэрээр халхалагдаһан шажан мүргэлдэ һүгэдэгшэдые эрид шууд элирүүлхэ, мүрдэхэ» ёһотой гэһэн зорилго табяа бэлэй. Энэ хэлээшэнь мүнөө бүришье гүн удхатай байна. Европодо, Америкэ, Азиин олон оронууд социализмын замда оронхой. Колониин гурим һалаа, энэ гэнжэһээ мултарһан олон оронууд социалис замаар хүгжэхэ гэжэ оролдоно. СССР-тэ коммунизм байгуулхын тулада гайхамшаг ажал ябуулагдана. Иимэ эрхэ байдалда, буржуазна үзэл бодолтой тэмсэжэ байгаа үедэ миин лэ бэеэ хамгаалаад байха бэшэ, харин доботолхы шэнжэтэйгээр империализмын үзэл сурталай удамаршадай номнол элирүүлхэ, хяа шүүмжэлхэ шухала.

В. И. Ленин энэ статья соогоо социализм байгуулгада хабаатай олон асуудалнуудые тодорхойлһон байгаа. Жэшээнь, Коммунис партиин үүргэ тухай, ажабайдалай элдэб һалбаринуудта коммунис бэшэ зонтой холбоо байгуулха тухай, мүнөө үеын естествознаниин түлөөлэгшэдтэй холбоотой болохо тухай, диалектическэ материализмын түлөө тэмсэхэ тухай ба бэшэшье асуудалнууд тухай зааһан юм.

Энэ статья дотор табигдаһан шухала асуудалнуудһаа дайшалхы шэнжэтэй атеизм тухайдань хэдэн үгөөр тогтохо һанаан байна.

Шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ гээшэ коммунис байгуулалтын гол зорилгонуудай нэгэн гэжэ КПСС-эй XXIV съезд тодорхойлһон байна. Үнгэрһэн сагай үлэгдэлнүүдтэй, тэрэ тоодо шажан мүргэлдэ шүтэхэ ябадалтай саг үргэлжэ тэмсэһэнэй эсэстэ совет хүнэй шэнэ шэнжэ, тэрэнэй коммунис зан заншал бүрилдэдэг гээшэ гээд эндэ заагдаа һэн. Энэ статья дотороо В. И. Ленин бидэнэртэ, атеистнүүдтэ, тон шухала захяа заабари үгэһэн байдаг.

Октябриин революциин илаһанай удаа арад түмэнние шажанай үзэлһөө сүлөөлхэ гээшэ Коммунис партиин тон шухала зорилгонь байһан юм. «Марксизмын туг доро» гэжэ журналай зорилгонуудые тодорхойлхо зуураа, В. И. Ленин иигэжэ тэмдэглэһэн байдаг: «Иимэ журнал тон хэрэгтэй, хоёрдохёор, доботолхы атеизмын орган болохо ёһотой. Энэ хүдэлмэри эрхилдэг һалбари гү даа, али гүрэнэй эмхи зургаанууд бии. Теэд энэ хүдэлмэри тон һулаар, тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Гүрэнэй иимэ эмхи зургаануудһаа гадна, доботолхы шэнжэтэй атеизмын орган болоһон, атеизмын хүдэлмэри ябуулдаг журнал хэрэгтэй»,— гээд бэшэһэн байна.

Ленин багшын заабари хүтэлбэри болгон, манай парти научно-атеизмын хүдэлмэрие коммунис хүмүүжүүлгын нэгэ шухала хубинь мүн гэжэ харадаг юм. Социалис байгуулалтын жэлнүүдтэ атеизм болбол шажанай номнол сурталда ехэ сохилто хэһэн байна. Энээнэй ашаар совет гүрэн атеизмын орон болонхой. Гэбэшье совет хүнүүдэй зариман шажанда һүзэгтэй байһан зандаа. Үнгэрһэн сагай үлэгдэл, илангаяа шажан мүргэлэй үлэгдэл һалажа үгэдэггүй даа. Элдэбын шалтагаанһаа боложо, шажанда шүтэхэ ябадал зоной бодол сэдьхэлдэ, байдал һуудалда үлэдэг байна. Тиимэһээ капитализмһаа социализмда ороходо үедэ суртал хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үни удаан сагта ябуулха шухала.

Материалис үзэлтэйгөөр хүн зониие хүмүүжүүлхэ гээшэ хэзээдэ шухала удха шанартай заабари мүн. Энэ заабариень бидэнэр, атеистнүүд үшөөл муугаар бэелүүлнэбди. Научно-атеизмын хүдэлмэри улам шангадхаха гэжэ манай партиин Центральна Комитет ходо заадаг байна. «Арад зониие атеистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэг шангадхаха хэмжээнүүдые» 1964 оной январь һарада КПСС-эй ЦК баталаа һэн. Орон дотороо научно-атеизмын хүдэлмэриин гурим зохёохо тухай, ажалшадые атеистическээр хүмүүжүүлхэ заабари энэ тогтоол дотор харуулагданхай. Теэд манай республикада энэ хүдэлмэри хүсэд һайнаар ябуулагданагүй, атеизмын хүдэлмэриин дүй дүршэл тобшологдоногүй. Аймагуудайшье, республикыншье газетэнүүд энэ хэрэгтэ ехэ һаналаа табинагүй. Жэшээнь, байгша оной январь, февраль һарануудта «Зэдын үнэн», «Бэшүүрэй тараашан» гэжэ газетэнүүд энэ темээр нэгэшье материал гаргаагүй. Тиигээшье һаа, эдэ аймагуудта атеизмын асуудалаар табин лекци уншагданхай.

Атеизмын асуудалаар уншагдадаг лекцинүүдэй тоо жэлһээ жэлдэ хаа хаанагүй олошоржо байдаг. Тиигэбэшье үнгэрһэн жэлдэ Загарайн, Сэлэнгын аймагуудта энэ темээр зуушье хүрэхэгүй лекци, Кабанскын аймагта миин 33 лекци уншагдаа. Хэрбээ ЛВРЗ-дэ 70 лекциин уншагдаһан байгаа һаа, авиационно заводто оройдоо 8 лекци, шэлэй заводто нэгэшье лекци уншагдаагүй байба. Атеизмын хүдэлмэри далайсатай болгохо хэрэгтэ ниитын эрдэм-шэнжэлэлгын Буряадай институдай хэдэг социологическа шэнжэлэлгын дүнгүүд туһалха ёһотой һааб даа. Теэд эдэ дүнгүүд атеистнүүдэй гарта ородоггүй муу байна.

Атеизмын хүдэлмэри ябуулхадаа, һүзэгтэнэй сэдьхэл бодолые доромжолхогүй, ехэ анхаралтайгаар хандаха гэһэн В. И. Ленинэй заабарие наринаар сахиха ёһотой байһамнай эли. Нүгөө талаһаа атеизмын хүдэлмэри доботолхы шэнжэтэйгээр ябуулха зэргэтэйбди. Арад түмэниие научно-материалис ёһоор хүмүүжүүлхын, шажанай баршаг һүзэгһөө хүнэй һанаа бодолые сүлөөлхын тулада суртал бодолой бүхы мэсэ зэбсэг хэрэглэхэ, тиигэхэдээ һүзэгтэнэй сэдьхэл бодол доромжолхогүй гэжэ КПСС-эй программа дотор заагданхай. «Үзэл бодолой мэсэ зэбсэгээр лэ шажан мүргэлтэй тэмсэл ябуулнабди» гэжэ В. И. Ленинэй зааһан заабариин ёһоор лэ манай парти энэ хүдэлмэри ябуулдаг байна.

Доботолхы атеизм гээшэ доботолхы шэнжэтэй материализмын тон шухала талань болоно. Энэ хүдэлмэри эрхилхэдээ эрдэм, ухаанай туйлалтануудта түшэглэхэ, шажан мүргэлэй эмхи зургаануд ба шажанай идхамжа эмхидхэхэ хэрэгтэй мүнөө үеын буржуазна ангиин организацинуудай холбоое эли тодоор харуулһан ном судар хэрэглэлсэхэ ёһотой гэжэ Ленин зааһан байдаг.

Харанхы мунхаг, һүзэг баршагта, хуушанай заншалда баригдаһан олон түмэн арад (илангаяа тараашан зон, элдэб ажал хэдэг зон) марксизмын гэгээрэлээр лэ энэ харанхы байдалһаа мултарха гэжэ тоолодог марксист ехэ гэнэтэ алдуу хэнэ гээшэ гэжэ Ленин энэ статья дотороо зааһан байна. Тиимэһээ атеистическэ хүмүүжүүлгэ гээшэ гансахан идхамжын хүдэлмэри бэшэ, харин социальна шалтагаануудые усадхаха гээшые ойлгохо шухала. Юуб гэхэдэ, һүзэгтэнэй түшэдэг, сахидаг хуушанай гурим ёһые зайсуулха шухала гэжэ ойлгуулха хэрэгтэй болоно. Ажабайдалайнгаа хэлтэгы болоходо гү, али сэдьхэлэй убшэнтэй болоһонһоо хүн шажанда шүтэдэг гээшэ. Тиимэһээ шажанда шүтэхэ ябадалай үлэгдэл усадхахын тулада атеизмын хүдэлмэри ябуулхаһаа гадна, ниитын харилсаануудые, зоной байдал улам һайжаруулха, ниитын эмхинүүдэй зүгһөө хүндэ анхаралтай байха гээшэ тон шухала.

Атеизмын хүдэлмэри ябуулха тухай тодорхой заабари энэ статья дотор үгтэнхэй. Энэ хүдэлмэри шангадхаха арга боломжо манда дүүрэн гээшэ даа. Манай республика дотор олон эрдэмтэд бии. Һургуулинууд, комсомолой организацинууд энэ хүдэлмэридэ хабаадаха уялгатай. Атеист-мэргэжэлгэдые һайнаар хэрэглэхэ шухала. Һүүлэй зургаан жэл соо гансахан манай багшанарай институт гурба мянга гаран атеис мэргэжэлтэй багшанарые, тэрэ тоодо зуу гаран лектор-атеистнүүдые бэлдэжэ гаргаа. Агуу материалист-атеист В. И. Ленинэй зохёолнууд, тэрэ тоодо «Дайшалхы материализмын удха шанар тухай» гэһэн статья болон бусад документнүүд олон бии гээшэ.

Н. МИРОНОВ,
«Знание бүлгэмэй гэшүүн.

Өөрынгөө үйлэдбэриин эдлэлнүүдые Советскэ Союзда худалдадаг Чехословакиин предприятинуудай дунда эгээл гол һуури «ЧКД» нэгэдэлэй заводууд эзэлдэг. Тэдэнэр хүсэтэ локомотивууд болон шууягүй трамвайнуудые, асари хүсэтэ ба багахан хэмжээнэй компрессорнүүдые, металлургическа, химическэ ба электротехническэ промышленностиин түхеэрэлгэнүүдые бүтээдэг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «ЧКД» нэгэдэлэй «Электротехника» заводой мэргэжэлтэ Ян Клуганошт гэгшэ электромоторой статор хабсаргажа байна.

һ

Вьетнамай Демократическа Республикаһаа Болгариин дээдэ һургуулинуудта һуража байһан студентнэр элдэб олон мэргэжэл шудалжа байдаг юм. Институт дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр залуу мэргэжэлтэд, инженернүүд болон барилгашад хүдөө ажахын мэргэжэлтэд нютагаа бусажа, өөрынгөө ороной экономикые һэргээн бодхоолгодо хабаадалсаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Варнадахи Димитр Благоевой нэрэмжэтэ экономическа институдта һурадаг вьетнам студентнэр ээлжээтэ шалгалтынгаа һүүлээр.

БТА — АПН-эй фото.

Хубүүмнай сэрэгэй албанда

«ЭРХИМ» ГЭҺЭН ТЭМДЭГТЭЙ СЭРЭГШЭ

Ажалай үдэр дүүрэжэ байба. Хээрэ талада хэшээл үнгэргөөд, казармадаа бусажа ерэһэн сэрэгшэд сержант Баир Номтоевые тойрошонод. Тэдэнэрэй шэг шарайда эсэһэнэй тэмдэг үзэгдэнэгүй. Отделениингээ командирай үнгэрһэн хэшээл тухай юун гэжэ хэлэхыень хүлеэнэ хэбэртэй.

— Бултадаа хэшээлдэ һайнаар бэлдэһэн байгаабди. «Байлдаанай» үедэ мэргэнээр буудаһан рядовой Александр Сакияев, Жигмит-Жамсал Губкин, Алтынбег Джандаров гэгшэд нүхэдэйнгөө дундаһаа шалгаржа, эрхим сэгнэлтэдэ хүртэбэ. Мүнөө буугаа сэбэрлэжэ эхилээбди, — гээд сержант Номтоев һууриһаа бодобо.

Баир Номтоев Яруунын аймагай Үльдэргэ нютагта хүлөө шоройдожо, хүн болоһон, мэдээжэ багша Цокто Номтоевич Номтоевой гэр бүлэдэ хүмүүжэһэн намтартай. Улаан Одоной, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай орденуудай кавалер, дайшалхы олон медаль энгэртээ яларуулһан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай ветеран Цокто Номтоев үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ дура сэдьхэлээ зорюулһан хүн. Тэрэнэй хүмүүжүүлжэ «хүлыень дүрөөдэ» хүргэһэн олон хүнүүд Эхэ оронойнгоо олон область, хизаарнуудта ажаллана, коммунизм байгуулалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Парти, правительство арадай багша Цокто Номтоевичын һайн һайхан ажалые үндэрөөр сэгнэжэ, Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэ олгоһон байна.

Багшын мэргэжэлые хүндэлжэ, үхибүүдтэ энэрхыгээр хандажа ябахаар хүбүүгээ хүмүүжүүлхые Цокто Номтоевич хододоо оролдогшо һэн. Баир хүбүүгээ багша болгохые хүсэдэг байгаа. Эсэгынгээ заабаряар Баир багшын училищи дүүргээд, түрэл Үльдэргэ тосхоноо бусаа бэлэй. Багша болоод ябахадаа тэрэ хүсэл эрмэлзэлтэйгээр, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа эхилээ.

— «Багшын мэргэжэл арад зондо шухала хэрэгтэй. Үхибүүдтэ дурлажа, тэдэнэрые үнэн сэдьхэлһээ энхэржэ яба», — гэжэ дүй дуршалтай багша, Социалис Ажалай Герой хүбүүндээ ходо заабарилан хэлэдэг байба.

Баир шударгыгаар ажалладаг, багашуулай дура сэдьхэл татахые эрмэлзэдэг һэн. Залуу багша Баир Номтоевой бүхы хүсэл оролдолгоёо ажалдаа зорюулжа эхилээд байтар сэрэгэй уялгата албанда ошохо тухай мэдээсэл хүрэжэ ерэбэ. Хүбүүгээ армида үдэшэхэдөө, Цокто Номтоевич иигэжэ юрөөһэн гэхэ: «Баир, сэрэгшэ байха гээшэ нэрэ хүндын хэрэг юм. Эхэ оронойемнай эрхэтэн бүхэн Агуухэ Октябриин түйлалтануудые сахин хамгаалха нангин уялгатай. Үнэн сэхээр алба хэжэ, эрхим бэрхэ сэрэгшэ болоорой!»

— Һайнаар албаяа дүүргэхэб. Танай захяае хододоо һанажа ябахаб, — гэжэ Баир тиихэдэ эсэгээ найдуулһан юм.

Тэрэ гэһээр жэлһээ үлүү саг үнгэрөө. Комсомолец Баир Номтоев сэрэгшын утахан зам гаталаа. Сэрэгэй һуралсал гараад, тэрэ отделениин командир болоо. Албаяа эрхим һайнаар дүүргэжэ байһанайнгаа түлөө тэрэ нэгэнтэ бэшэ урмашуулагдаһан, һайшаал, магталда хүртэһэн байха юм. Баир Номтоев гэртээ бэшэг бэшэхэдээ, солдадай ажабайдал тухай һанал бодолоо эсэгэтээ хубаалдадаг, дайшалхы болон политическэ бэлэдхэлдэ түйлаһан амжалтанууд тухайгаа хөөрэдэг байна.

Уданшьегүй эсэгэтээ уулзаха баярта үдэр хүрэжэ ерэбэ. Баиртай сугтаа уялгата албаяа дүүргэжэ ябаһан сэрэгшэд Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда хабаадагша үбгэн солдадай хөөрөөе ехэтэ һонирхон шагнаа һэн. Эсэгэнэр мэтэ Эхэ орондоо дурлажа, үнэн сэхээр алба хэхыень залуу сэрэгшэдые Цокто Номтоевич уряалба.

Младша сержант Номтоев эсэгынгээ хөөрөөе шагнажа һуухадаа, Эхэ оронойнгоо үмэнэ үгаа ехэ харюусалгатай байһанаа мэдэржэ, социалис мүрысөөндэ отделениингээ түрүү һуури эзэлхын түлөө үшөө һайнаар оролдохо уялгатайб гэжэ һанажа байгаа һэн.

Мартагдашагүй энэ уулзалгын һүүлээр Баир Номтоев отделениеэ түрүү зэргэдэ гаргахын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо эхилбэ. Младша сержант ахамарайнгаа дүй дуршал, эрдэм мэдэсэ хэрэглэн, сэрэгшэ бүхэнтэйгөө хүдэлжэ, мүнөө үеын орёо буу зэбсэг шудалхадань, мэргэнээр буудажа һурахадань тэдэнэртэ туһална.

Рядовой Алтынбег Джандаров командиртаа үнэн сэдьхэлһээ баярые хүргэнэ. Тэрэ командирайнгаа туһаламжаар пулемёдые һайнаар шудалһан байна бшуу. Буудажа һурахын хэшээлэй үедэ Баир тэрээндэ ехэхэн анхарал хандуулдаг, һайса һоридог байгаа. Эсэһэндээ Баирай гар, хүлынь шархирдаг һэн. Гэбэшье үсэд нэтэрүү оролдолгонь ашала харюулаа. Юуб гэхэдэ, иигэжэ оролдоогүй һаа, социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гарахань хэсүү байгаа бшуу. Буудалгаар ээлжээтэ хэшээлэй болоходо, Алтынбегэй эрхим сэгнэлтэ абахада отделениин сэрэгшэд бултадаа баясаа һааб даа.

Подразделениин командир офицер Николай Гусев Баир Номтоевой ямар сэрэгшэ болоожо ябаһые хойноһоонь хайхарамжатайгаар адаглажа ябадаг байһан юм. Младша сержантын сухаришагүй зоригтой байһанда тэрэ үнэн сэдьхэлһээ баясадаг һэн. Энээнэйнь түлөө младша сержантые урмашуулжа, магтадаг бэлэй. Нэгэ хэдэн сагай үнгэрхэдэ, Баир Номтоевой зээм дээрэ сержантын погон яларба. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй алдарта ойн һайндэрые тэрэнэй командалдаг отделени «эрхим» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр угтаа һэн.

Мүнөө үедэ сержант Баир Номтоев дайшалхы бэлэдхэлээ һайжаруулха талаар шэнэ шатада гарба. Жэлэй эхиндэ тэрэнэй отделениин сэрэгшэд социалис уялгаяа шэнээр хаража үзөөд, дээшэлүүлэгдэһэн уялга абанхай. Сэрэгшэдэй ажал хэрэг һайн ябажа байна. Энээниие баталһан нэгэ иимэ жэшээ харуулаябди.

Үүр хираанай үе һэн. Сэрэгшэд бүхэ нойроор унтана. Гэнтэ энэ аалин байдалые эбдэһэн «Бодогты! Дохёо!» гэһэн захиралта дуулдаба. Нюдэ сабшаха зуура гэхээр саг соо хүлгөөтэй, шууяатай болоодхибо. Сержант Баир Номтоевой отделениин сэрэгшэд эгээн түрүүлэн буунуудаа абаад, заагдаһан газартаа хүрэжэ ерээд байба. Хэдэн минутын үнгэрхэдэ сэрэгшэд хуягта машина соо һуунхай, хэшээлэй үнгэргэгдэхэ газар тээшэ шуумайлгажа ябаа һэн.

Рядовой Джандаров, Сакияев, Губкин, Сараев гэгшэд Баир Номтоевтой зэргэлээд һууна. Тэдэнэрэй хүн бүхэн ойрон тойрониие хёрхоор адаглан харана, добтолгодо дары орожо, ямаршье дайсаниие илажа гарахаар бэлэн ябаа бэлэй.

Заагдаһан газартаа хүрэжэ ерээд, сержант Номтоев секундашье саг гээнгүйгөөр, түргэн зуура сэрэгшэдэйнгээ урдахи зорилгые ойлгуулан тайлбарилжа үгэбэ. Командирай захиралта дүүргэжэ, сэрэгшэд «байлдаанда» бэлдээдхибэ.

«Добтолгодо бэлдэхэ!» гэһэн захиралтын дуулдахада, сержант Номтоевой отделениин сэрэгшэд ябууд дундаа буудаһаар урагшаа дабшаба. «Дайсад» мотоциклтай сэрэгшэдэй добтолгые зогсоохо зорилготойгоор, урдаһаань буудажа оробо. Рядовой Джандаров, Сараев гэгшэд «дайсадай» урдаһаа баһал буудана. Тэдэнэрэй мэргэнээр буудаһан һомон добтологшодой харгые «сэбэрлэбэ». Энэ «байлдаанай» үедэ мотоциклтай сэрэгшэ бүхэн һайн бэлэдхэлтэй, сухаришагүй зоригтой байһанаа харуулаа. Иигэжэ тэдэнэр «байлдаанда» илажа, «дайсанай» эзэлжэ байһан газарые абажа шадаа.

«Байлдаанай» һүүлээр частиин командир сэрэгшэдые суглуулаад, хэшээлэй дүн гаргаба. Сержант Номтоевой отделениие эрхимүүдэй тоодо тэмдэглээд, бүхы сэрэгшэдтэнь баярые хүргэбэ. Залуу сэрэгшэдэй нюур шарай баярай ошоор толорон байгаа һэн.

«Эрхим отделени» гэһэн нэрэ зэргээ дээрэ үргэжэ ябаха зуураа, сэрэгшэд дайшалхы болон политическэ бэлэдхэлэй отличнигууд бултадаа болохо зорилготойгоор Эхэ орондоо алба хэнэ. «Совет Армиин отличник» гэһэн тэмдэг энгэртээ яларуулһан сержант Баир Номтоев тэдэнэрые дайшалхы һуралсалда хүтэлбэрилэн ябана бшуу.

Н. БЕЛЕБЕНЦЕВ,
офицер.

Баян голой шатаршад илаба

Шатараар аймагай түрүү һуури эзэлхын түлөө өөр хоорондын ба командын мүрысөөн хэдэн үдэрэй туршада аймагай түб — Баргажан тосхондо үнгэргэгдэбэ. Мүрысөөндэ Карл Марксын нэрэмжэтэ, Уланай ба Хилганын колхозуудай, Байгалай модо урадхуулгын конторын, Баргажанай ба Баян голой дунда, Адамовын 8 жэлэй һургуулинуудай команданууд гэхэ гү, али хамтадаа 35 шатаршад хабаадаһан байна.

Үнгэрһэн жэлэй аймагай чемпион — Уланай колхозой команда түрүүшын уулзалгаһаа эрхимлэжэ эхилһэн байгаа. Зүгөөр нааданай тэн багта Карл Марксын нэрэмжэтэ ба Хилганын колхозуудай команданууд уланайхидые хүсэжэ эхилээ. Дүрбэдэхи уулзалгада Уланай шатаршад хилганынхидые 3,5—1:5 тоотойгоор шүүбэ. Энэ үедэ эрхим һайнаар наадаһан Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой команда урагшаа гаража, 30-һаа 23 очко абахадаа, бусад командануудтаа хүсэгдэхэеэ болёо. 19,5 очкотой болоһон Уланай колхозой команда хоёрдохи, 17,5 очкотой Хилганын команда гурбадахи һуури эзэлээ.

Табан хюлгэ дээрэ өөр хоорондоо түрүү һуури эзэлхын түлөө үсэд шанга тэмсэл б... лоо. Залуу шатаршадһаа ... ридэһэн Адамовын һургуули... команда хамта дээрэ би... шьегүй һаа, нэгэдэхи хю... дээрэ наадаһан үнинэй шата... шан, Эсэгэ ороноо хамгаал... дайнай ветеран, багша Д... Галсанович Галсанов эрхим а... жалта түйлаа. 6-һаа 5 о... абажа, тэрэ аймагай чем... болоо. Байгалай модо ура... хуулгын конторын хүдэлм... шэн Александр Хубусов (4,5 очкотой) хоёрдохи һуури э... лээ.

Хоёрдохи хюлгэ дээрэ Ба... голой колхозой бухгалтер ... гар Эрдынеев түрүүлээ. ... ли очкотой болобошье, ш... хэхы уулзалгаяа Эрдынее... алдаһан хүдэлмэришэн Ал... сандр Батаров хоёрдохи һу... рида гараа.

Гурбадахи — эхэнэрнүүд... хюлгэ дээрэ Хилганын һург... лиин багша Цырма Ринчи... Ачитуева яаха аргагүй бу... ха байһанаа харуулаа. Тэ... бүхы партинуудаа бултын... шүүжэ, аймагай чемпио... нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Баян го... лой командын гэшүүн С... Аюшеевна Лайдапова удаа... һуури эзэлээ.

Эдир шатаршадай дунда... дүрбэдэхи хюлгэ дээрэ Ба... голой һургуулиин 6-да... классай һурагша Жаргал Б... наевтай тэнсэхэ хүбүүд олд... гүй. Нэгэ очкогоор гээгд... Баргажанай дунда һургуули... 10-дахи классай һу... Александр Малыгин хоёр... һуури эзэлхэ баатай болоо.

Басагадай хюлгэ дээр... һаа 5 очко абаһан Уланай д... да һургуулиин 8-дахи клас... һурагша Света Эрдынеева а... магай чемпион болобо. Ба... голой һургуулиин һураг... Юлия Семенова хоёрдохи һу... ри эзэлээ.

Түрүү һуури эзэлһэн Ка... Марксын нэрэмжэтэ (Баян го... колхозой командада ВЛКСМ... райкомой, физкультура ... спортын аймагай комитет... дамжуулгын кубок ба гра... та, хоёрдохи ба гурбада... һууринуудые эзэлһэн коман... нуудта грамотанууд барюул... даа. Хюлгэ дээрээ түрүү... табан шатаршад үнэтэ ... гүүдээр, грамотануудаар ш... нагдаа. Эрхим дүн харуул... Ц. Ачитуева Ж. Раднаев ... ёр тусхай шанда хүртөө.

Н. ГАЛДАНОВ,
мүрысөөнэй главна судья.

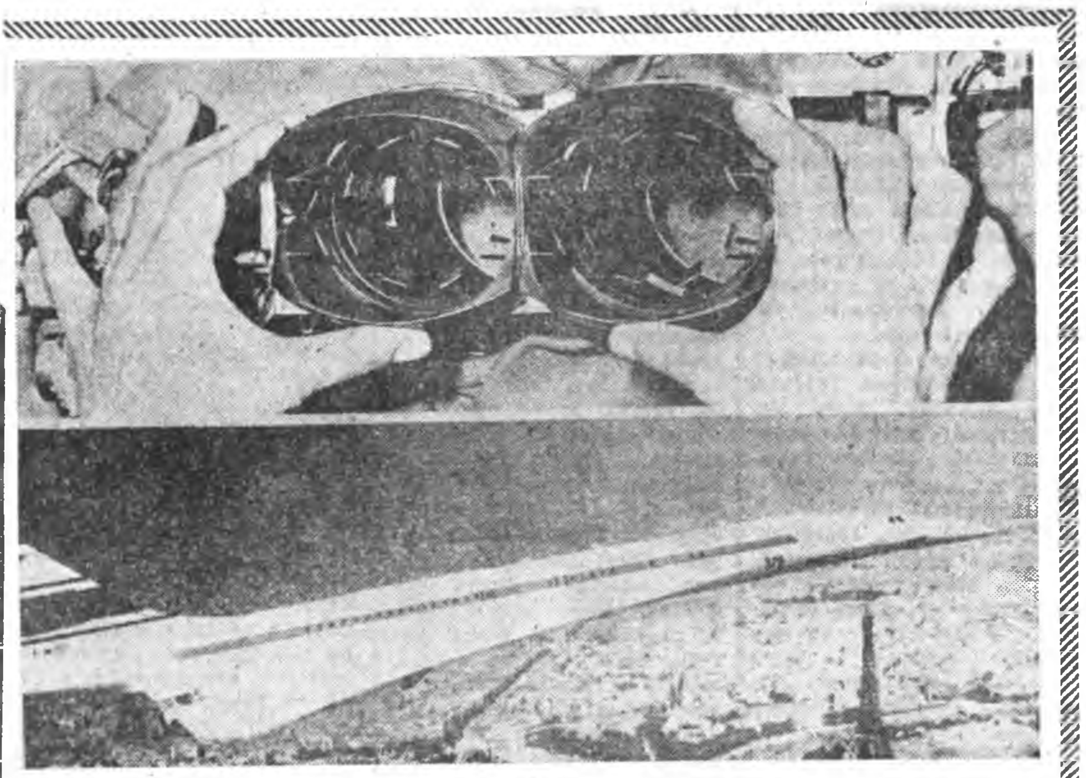

Англо-французска «Конкрод» түхэлэй абяанһаа түргөөр ниидэдэг пассажирска самолёдые американ авиакомпанинуудай худалдажа абахаяа арсахадань, тэрэниие бүтээгшэд гарзада ороходоо, үсөөнөөр бүтээхэ болобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: доодо таладань — «Конкорд Париж дээгүүр ниидэжэ ябана; дээдэ таладань — «Конкордын» ниидэхэ, бууха үедэ двигателиин шууяа бага болгохо оньһон түхеэрэлгэ.

АФП — ТАСС-ай фото.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО: ХИЛЫН ГААНАҺАА

ПХЕНЬЯН

АША ҮРЭТЭЙ ХАРИЛСАА ХОЛБООН

ТАСС

Социалис хоёр гүрэнэй хоорондын экономическа, соёлой харилсаа холбоо бэхижүүлгэдэ шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ түүхэтэ хэлсээндэ — Советскэ Союзай ба Корейн Арадай-Демократическа Республикын хоорондохи хэлсээндэ 1949 оной мартын 17-до гар табигдаһаар 24 жэл үнгэрбэ.

Он жэлнүүдэй үнгэрхэ тудам энэ хэлсээн улам бүри хүгжөөгдэһэн байна. СССР-эй, КНДР-эй хоорондохи экономическа, техническэ харилсаа холбоон тухай удаан болзорой хэлсээндэ 1966 ондо гар табилга экономическа харилсаанда шэнэ шата болоо. Энэ хэлсээнэй үндэһөөр промышленна хэдэн предприятинуудые үргэдхэхэдэнь, барихадань Советскэ Союз Корейн Арадай-Демократическа Республикада ехэ туһа хүргэнэ.

Он жэлнүүдэй үнгэрхэ бүри Советскэ Союзай, Корейн Арадай-Демократическа Республикын хоорондо эд бараанай эрьесэ нилээд хүгжөө. КНДР хара ба үнгэтэ металлнуудай прокат һайн шанартай булад, рудата бэшэ ашагта малтамал, барилгын материал, химическэ продукт, үргэн хэрэглэлэй эд бараа Советскэ Союзда эльгээдэг юм.

СССР ба КНДР-эй хоорондохи экономическа, соёлой харилсаа холбоон тухай хэлсээнэй баталагдаһаар 24 жэлэй ойдо зорюулагдаһан уулзалга КНДР-тэхи СССР-эй посольстводо болоо.

Энэ хэлсээ баталалга аха дүү хоёророной хоорондын харилсаанай түүхэдэхи гайхамшагта һара үдэрнүүдэй нэгэн болоно гээд КНДР-эй Захиргаанай Соведэй премьерэй орлогшо Цой Чжэ У, уулзалга дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэбэ. Совет, корей арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон амжалтатайгаар хүгжэнэ.

ЛЕЙПЦИГ

ДАХИН УУЛЗАТАРАА, ЛЕЙПЦИГ!

ТАСС

Хабартаа эндэ үнгэргэгдэдэг уласхоорондын ярмаг хаагдаба. Выставкын павильонуудай үүдэн хаагдажа, 61 ороной гүрэнэй тугууд буулгагдаа.

Лейпцигтэхи ярмагай эсэсэй дүнгүүдэй согсологдоогүйшье һаань, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай экономикын хүгжэн һалбаржа байһые гэршэлбэ.

Германиин Демократическа Республикын экономическа хүсэ шадалай үрган хүгжэжэ байһые Лейпцигтэхи ярмаг элирхэйлэн харуулаа. Тодорхойлон хэлэхэдэ, ГДР 75 гүрэнтэй дипломатическа харилсаа тогтоонхой.

Выставкэ научно-техническэ түрүү дүй дуршэлөө халан абалсаха газар болоһон байна. Түбхын түрүүлэн социалис оронуудһаа ерэһэн мэргэжэлтэд энэ талаар ехэ юумэ хээ. Жэшээлхэдэ, СЭВ-тэ хабаатай оронуудһаа 40 мянга гаран эрдэмтэ, инженер, техник выставкэ хараа. Арадай ажахын элдэб һалбаринуудые түлөөлдэг совет мэргэжэлтэдэй 20 гаран делегаци эндэ орожо хараһан байха юм.

Советскэ Союзай павильон ярмагта орогшодой анхарал ехээр татаба. 4.500 экспонадтай совет павильондо хахад миллион шахуу хүн орожо хараа. СССР-эй 700 промышленна предприятиин, эрдэм-шэнжэлэлгын институдай табиһан электротехникын, электроникын, научна прибор бүтээлгын продукцида, автомадаар хангагданхай станогуудта, машинануудта СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер, ГДР-эй партийна ба гүрэнэй бусад ажал ябуулагшад үндэр сэгнэлтэ үгэбэ.

Дэлхэйн 22 гүрэнэй промышленна хэрэгсэлнүүд Лейпцигтэхи ярмагай дээдын шагналда хүртөө.

Лейпцигтэ ярмагай хүдэлхэ үедэ СЭВ-эй гэшүүн оронуудай хоорондо шухала хэмжээнүүд баталагдаба.

Азиин, Африкын, Латиин Америкын хүгжэжэ байһан 20 орондо Лейпцигтэхи ярмаг шухала үүргэтэй байгаа. Эдэнэй олонхид продукци худалдажа абаха хүсэлэнтэй байхаһаа гадна, национальна промышленностиингаа эдлэл хэрэгсэлнүүдые табижа харуулба.

ХАНОЙ

Тэмсэлэй үдэр

ТАСС

Американ эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү тэмсэлэй үдэрые Вьетнамай арад тэмдэглэбэ. Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай, түб орган — «Нян зан» газетэ энэ үдэртэ зорюулжа, түрүү бэшэг толилһон байна.

Оронойемнай урда хубиһаа американ экспедиционно корпусой гаргагдатар неделиһээ халта үлүү саг үлэбэ гээд «Нян зан» газетэ бэшэнэ. Париждахи хэлсээнэй баталагдаһанһаа хойшо США-гай эһэн харата ябуулганууд тэдэнэй уршагта түсэбүүдһээ үшөөл арсаагүй байһыень элирхэйлнэ. Тиимэһээ зэбсэгтэ тулалдаанууд болоно бшуу.

Американ сэрэгүүдые гаргаха тухай, сэрэгэй баазануудые усадхаха тухай дүримүүдыень Холбоото Штадууд дүүргэнэгүй. Гадна, хуули бусаар сэрэгшэдэйнгээ тооё үргэдхэнэ. Хойто Вьетнамай уһан замуудта табиһан минэнүүдые абалгаяа унжагайруулна.

Гэхэ зуура, Холбоото Штадууд ДРВ-е занана, тэдэнэй тагнуулай ба сэрэгэй самолёдууд республикын агаарай дайда руу хэдэ дахин нэбтэрэн ороно.

Оронойнгоо урда хубида бэеэ дааһан байдалай ба демократиин түлөө, Эхэ ороноо эбэй ёһоор нэгэдүүлхын түлөө манай арад тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ юм гээд «Нян зан» тэмдэглэнэ.

Уласхоорондын оршон байдал манай тэмсэлдэ һайнаар нүлөөнэ. Бүхы дэлхэйн революционно, түрүү үзэлтэй хүсэнүүд империализмын, эзэрхэг түримхэй, милитаризмын хүсэнүүдһээ булюу байна.

ХАНОЙ

Аяншалгань дүүрэбэ

ТАСС

СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Вилли Штоф түрүүтэй ГДР-эй партийно-правительственна делегациин албанай хэрэгээр ДРВ-дэ аяншалгань дүүрэбэ. Делегациин ДРВ-гэй хүтэлбэрилэгшэдтэй хэһэн хөөрэлдөөнүүдэй һүүлдэ хамтын коммюникедэ гар табигдаа.

Делегаци мартын 19-дэ Ханойһоо мордобо.

УЛААН-БААТАР

Маоис номнолго тухай „Үнэн" газетэ бэшэнэ

ТАСС

Капитализм ба социализмын хоорондохи үзэл суртаалай улам бүри үргэдэжэ байһан тэмсэлдэ коммунизмда зүрюу харша номнол империализмын гол зэбсэг болоно гээд «Үнэн» газетэдэ толилогдоһон статья дотор тэмдэглэгдэнэ. Советскэ Союзда эсэргүү номнол коммунизмда зүрюу харша идхалгын таһаршагүй хубинь болодог юм. Тэрэ буржуазна номнолшодой, али бүхы оппортунистнуудай гол зэбсэг болоно. Социалис хани нэгэдэлэй арадуудай сурталбодолой ба зан ябадалай — политическэ нэгэдэл эбдэхэ, коммунис хүдэлөөнэй зэргэнүүдэй эб ее таһалхын тула иимэ номнол үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Тэрэ арадуудай национально - сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ ехэ хоро хүргэнэ. Марксизмда зүрюу харша, социализмда эсэргүү хараа шугам баримталдаг Маогой тала баригшад Советскэ Союзда харша буржуазна номнол хүтэлбэри болгоно гээд «Үнэн» газетэ саашадаа тэмдэглэнэ. Советскэ Союзай, Хитадай хоорондохи харилсаае һайжаруулха тухай Совет правительствын дурадхалые Пекинэй хүтэлбэрилэгшэд зорюута буруушаана. Советскэ Союзда зүрюу харша номнол идхахын тула маоистнууд ООН-ой ендэр, уласхоорондын бусад эмхинүүдые, конференцинүүдые хэрэглэхээр һэдэлгэ гаргана гээд статья дотор хэлэгдэнэ.

Ленинэй сурталда, Советскэ Союзда зүрюу харша маоистнуудай номнолдо коммунис хүдэлөөнэй тала баригшад шанга харюу сохилто хэнэ гээд «Үнэн» газетэ тэмдэглэнэ. Тэдэнэй политикые, бүхы оронуудай коммунистнууд залан сэхээр элирүүлнэ. Юундэб гэхэдэ, тэрэ коммунис сурталда — марксизм-ленинизмдэ зүрюу харша бшуу.

Сүлөөтэ ба бэеэ дааһан байдалайнгаа түлөө национально-сүлөөрэлгын тэмсэл хэжэ байһан арадуудта, бэеэ дааһан байдалтай болонхой арадуудта эсэргүүгээр маоистнуудай бэелүүлдэг политика буруу һүрэнэ. Иимэ ябуулга хэхэдээ, маоистнууд национально - сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй нэгэдэл эбдэнэ.

САНТЬЯГО

Ажалшадай аша туһада

ТАСС

Юумэнэй сэнгэй хүндэрһэнһөө уламжалан, ажалшадай салин хүлһэ дээшэлүүлхэ тухай правительственна хуулиин проектые Чилиин Национальна конгрессэй депутадуудай палата хаража үзэлгээ һэргээбэ.

Энэ хуулиин проектын түлөө тэмсэл хадаа орон доторойхархис хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр правительство дэмжэдэг түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй ажал ябуулгын шухала шата болоно.

Ажалшадай аша туһа харадаг правительствын үүсхэлые Чилиин хүдэлмэришэн анги шууд сэхээр дэмжэнэ.

Италида ангиин тэмсэл улам үргэдэнэ. Байдалаа һайжаруулхын түлөө, хүдэлмэришэдэй эрхэ улам үргэдхэхын түлөө ажалшад тэмсэл хэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Генуя хотын буһалгаалһан металлистнуудай демонстраци.

ТАСС-ай фотохронико.

ПАРИЖ

Экономическа хамтын комиссиин заседани

ТАСС

ДРВ-гэй ба Холбоото Штадуудай экономическа хамтын комиссиин хоёрдохи заседани Клебер авенюдэхи Уласхоорондын конференциин байшан соо болобо. Вьетнамдахи дай болюулха ба амгалан байдал һэргээхэ тухай Париждахи хэлсээнэй үндэһөөр энэ комисси байгуулагдаа һэн.

ДАКАР

Гвинейн (Бисау) патриодуудай амжалта

ТАСС

Португалиин колонизаторнуудай Катио гэжэ бэхилэлгэдэ Гвинейн (Бисау) патриодууд добтолходоо, харин булимтарагшадай сэрэгүүдые олоорнь хүлһөөнь буулгаһан. буу зэбсэгыень һандааһан байна гээд Гвинейн ба Ногоон хушуун гэдэг аралнуудай бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэдэг африкан партиин (ПАИГК) коммюнике дотор хэлэгдэнэ.

КАИР

Сэрэгүүдээ татана

ТАСС

Ливанай урда хилэ худар Израиль сэрэгүүдээ татана, гэжэ Египедэй олониитэ һанаагаа зобожо байнхай.

Израилиин дээрмэшэ сэрэгшэд Ливанай урда хилэ худар 10 мянга гаран сэрэгшэдэй, 500 машина татаад байна гэжэ хэблэл мэдээсэнэ. «Аль-Ахбар» газетэ эдэ мэдээсэлнүүдые шэнжэлхэдээ, олон жэлэй турша соо эзэрхэг түримхэйшүүлые дэмжэжэ байһан США-гай правительствын политикые эрид буруушаана.

НЬЮ-ИОРК

Бомбодолгонууд үргэлжэлһөөр

ТАСС

Мартын 18-да партриотическа хүсэнүүдээр сүлөөлэгдэһэн Камбоджын районуудые американ авиаци бомбодоһон байна гээд США-гай сэрэгэй командовани Гонолулуһаа мэдээсэнэ.

ТОРОНТО

ШАНАЛАЛ ГАШУУДАЛАЙ МИТИНГ

ТАСС

Канадын Коммунис партиин ЦК-гай түрүүлэгшэ Канадын ба уласхоорондын коммунис, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша Тим Багай дурасхаалда зорюулагдаһан шаналал гашуудалай митинг эндэ болобо. Канадын олониитын түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадаа. Тим Багай бүхы ажабайдал ажалшадай эрилтэ хүсэлэнгүүдэй түлөө, социализмын сурталай түлөө тэмсэлдэ зорюулагдаһан байгаа гээд Канадын Компартиин Генеральна секретарь Уильям Каштан, митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, тэмдэглээ. Марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын суртал бодолдо үндэһэлэн, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе бэхижүүлхын түлөө тэрэ эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-һаа, мүн аха дүү бусад партинуудһаа Канадын Компартиин ЦК-да эльгээгдэһэн шаналал гашуудалнууд митинг дээрэ уншагдаба.

НЬЮ-ИОРК

КАМБОДЖОДО ОНСО БАЙДАЛ ТОХЁОЛДОБО

ТАСС

Мартын 17-до «правительственна агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдтэ» хабаатай самолёт Камбоджын ниислэл хотодохи президентын ордоные бомбодобо гээд Пномпеньһээ абтаһан мэдээсэлнүүд дотор хэгдэнэ. Бомбодолгоһоо уламжалан, 27 хүн алуулаа, 40 хүн шархатаа.

Энэ уршагта үйлэ хэрэгһээ шалтагаалан, Пномпениин захиргаан онсо байдал соносхожо. һэжэгтэ ороһон хүнүүдые барижа хаана. Камбоджын урдын королева Сисоват Коссомакри, королевскэ угсаатанай нэрэ обогтой хүнүүдые гэрһээнь гарганагүй гэжэ мэдээсэлнүүд дотор заагдана. Мүнөө үедэ Камбоджодо байһан бүхы кхмернүүд, харин гүрэнэй хүнүүд гурбан долоон хоно- гой турша соо оронһоо гаргаашаа гараха ёһогүй.

ПАРИЖ

Нгуен Тхи Биниин мэдүүлгэ

ТАСС

Урда Вьетнамай Республикын Революционно сагзуурын правительствын гадаадын хэрэгүүдэй министр Нгуен Тхи Бинь Эхэ орондоо бусахаяа Парижһаа мордобо.

Урда Вьетнамай Республикын Революционно сагзуурын правительствын гадаадын политика хадаа эб найрамдалай ба ямаршье бүлэгдэлэлдэ хабаадахагүй байлгын политика болоно гэжэ Нгуен Тхи Бинь аэропорт дээрэ мэдүүлгэ хэхэдээ тэмдэглээ. Социальна байгуулалтаһаа дулдыдангүй, бэеэ дааһан байдалай ба нэгэ нэгэеэ хүндэлһэнэй үндэһөөр бүхы оронуудтай хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо хүгжөөхые Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительство оролдоно.

Мүнөө РЮВ-эй ВРП 32 оронтой дипломатическа холбоо барисаатай болонхой гээд Нгуен Тхи Бинь хэлэһэн байна. Һаяар РЮВ-эй ВРП ажаглагшаяа Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида эльгээхэ юм.

СТОКГОЛЬМ

Вьетнам арадта туһаламжа

ТАСС

Дайнда һандаргагдаһан оронойнгоо ажахые һэргээхэдэнь, вьетнам арадта туһа хүргэхын тула «Вьетнамда туһаламжа үзүүлгын Шведиин комитедэй» үүсхэлээр Шведиин улад зоной дунда 400 мянган крон суглуулагдаа. Суглуулагдаһан мүнгэ зөөри ДРВ-гэй, РЮВ-эй ВРП-гэй түлөөлэгшэдтэ һаяхан эндэ үнгэргэгдэһэн комитедэй заседани дээрэ дамжуулагдан үгтэһэн.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһан... «Инженерэй творчес... түсэб» — түрүү бэш... «Шухала һанал» — С. ... бунинай статья. «Ап... лиин 21-дэ коммунис су... ботник» — суглуулба...

Хоёрдохи хуудаһан... «Эрилтэһээ түсэбтэ» ... «Правда» газетэһээ а... таһан статья. «Техни... заһабарилгаяа — болз... то!» Г. Субботин... статья.

Гурбадахи хуудаһан... «Звёздный хотодо бо... һон уулзалганууд» Е. Г... лубевой статья. «Эне... гетикын ерээдүй» АПН... эй статья.

Дүрбэдэхи хуудаһан... Хилын саанаһаа. Спо... Нютаг нютагай ... нууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита» харуулна:

19.00 — «Время» — ... дээсэлэй программа. 19.30 ... Үнгэтэ телевидени. Са... дуунуудай концерт. 20.00 ... «Тайник у Красных камн...» гэһэн телевизионно уран һ... ханай фильмын премьера ... дэхи, 2-дохи серинүүд). 22... — Уласхоорондын панорама...

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ харуулна:

19.30 — Үхибүүдтэ зо... лагдаһан мультфильм. 20... — Телевизионно панорама... 20.20 — Камерна хүгж... концерт. 20.55 — «С... Отечества» — уран һайх... фильм.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54 приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-0..., зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-76. отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86 пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-..., культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-..., информации — 34-05, общественная приёмная — 56-6..., машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-81.